

372,5044

๗ 461 ก

๘ ๖

การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

ปริญญาโท

ของ

ภาครณี เศรษฐวงศ์สิน

16 ก.พ. 2541

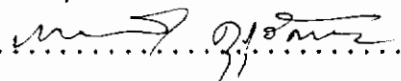
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

มกราคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาอนุมัติเรียบร้อยแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

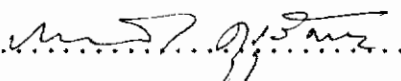
..........ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์)

..........กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภูมิไฉนันทพงษ์)

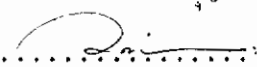
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์)

..........กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภูมิไฉนันทพงษ์)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 7 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษา
คำแนะนำ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก รศ.ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์ รศ.ดร.บุญเชิด
ภิญโญอนันตพงษ์ และ ผศ.ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและ
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.วัฒนา บุญฤทธิ์ อาจารย์รุ่งระวี กนกวิบูลย์ศรี และ
อาจารย์อารี เกษมรัตติ ที่ได้กรุณาตรวจและให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือการวิจัยแก่ผู้วิจัย
อย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คุรุประจักษ์อันนุบาลปีที่ 2 และคณะครู โรงเรียน
วัดหงส์ปทุมवास ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการศึกษาทดลองครั้งนี้ ขอขอบคุณ
เพื่อนนิสิตปริญญาโทการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจ
ด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา
มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ภรณ์ เศรษฐวงศ์สิน

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	๙ ภูมิหลัง	1
	๙ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	๙ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ความเชื่อมั่นในตนเอง	8
	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	21
	การใช้ภาษาพูดเพื่อการสื่อความหมาย	28
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	38
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	39
	๙ กลุ่มตัวอย่าง	39
	๙ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	39
	การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	39
	แบบแผนการทดลอง	43
	การดำเนินการทดลอง	43
	การวิเคราะห์ข้อมูล	46

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
↳ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	57
↳ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	57
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	57
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	58
↳ สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	60
อภิปรายผล	61
ข้อสังเกตในการทดลอง	66
↳ ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษา	66
↳ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	77
↳ ประวัติย่อของผู้วิจัย	109

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	43
2 กำหนดการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 8 สัปดาห์	45
3 ช่วงเวลาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	46
4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง	49
5 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมจำแนกตามการสอบก่อนและหลังการทดลอง	50
6 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง	52
7 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง	53
8 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองก่อนกับ หลังการทดลอง	54
9 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุมก่อนกับ หลังการทดลอง	55
10 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุมก่อนกับหลังการทดลอง	56

ภูมิหลัง

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและระบบการสื่อสาร (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 : ความน่า) ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ ย่อมส่งผลต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม กล่าวคือ บุคคลจะต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่และเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม สังคมปัจจุบันจึงต้องการบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองนั้นจะเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มองโลกในแง่ดี และสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี (ประมวญ คิตตินัน. 2524 : 154 ; อ้างอิงมาจาก Sullivan. n.d.) กล่าวคือ กล่าวทำ กล่าวตัดสินใจ เข้าใจบทบาทของตนเองในสังคมและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2534 : 37) ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. 2531 : 26)

ดังนั้นในการพัฒนาบุคคลจึงต้องมีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองโดยเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย เพราะเด็กในวัยนี้มีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และบุคลิกภาพอย่างรวดเร็ว และประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรกของชีวิต มีอิทธิพลต่อการพัฒนาในขั้นต่อไป (ดวงเดือน ศาสตร์ภทร. 2522 : 10 - 18) วัยเด็กนับได้ว่าเป็นวัยแห่งวิกฤตการณ์ในการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นระยะสร้างพื้นฐานของจิตใจในวัยผู้ใหญ่ต่อไป (Hurlock. 1959 : 115) วัยแรกเกิด - 6 ปี เป็นวัยพื้นฐานของการพัฒนาบุคลิกภาพ(ทัศนคติ ขนบธรรมเนียม และคนอื่น ๆ. 2535 : 140) อิริคสัน (Erikson) มีความเห็นว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการที่บุคคลมีการติดต่อสัมพันธ์กับสังคม จึงเน้นที่สัมพันธ์ระหว่างสังคมกับบุคคล และแบ่งพัฒนาการทางบุคลิกภาพออกเป็น 8 ขั้น แต่ละขั้นจะมีช่วงวิกฤตสำหรับพัฒนาการเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะ ดังนั้นจึงมีช่วงวิกฤตตลอดชีวิต ถ้าในช่วงชีวิตใดพัฒนาการเป็นไปด้วยดี มีลักษณะทางบวกมากกว่าทางลบ พัฒนาการทางบุคลิกภาพจะเป็นไปในทางที่ดี ซึ่งหมายถึงผู้ที่มีสุขภาพจิตดี จะเป็นคนที่สามารถเผชิญปัญหาหรือแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจได้ ตรงกันข้าม ถ้าในช่วงชีวิตใดพัฒนาการ

เป็นไปในทางลบมากกว่าทางบวก ผู้ที่มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่สมบูรณ์ มีปัญหาในการปรับตัวและพัฒนาการในขั้นต้นเมื่อเทียบกับพัฒนาการในขั้นต่อไป สำหรับเด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการอยู่ระหว่าง ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 กล่าวคือ วัยแรกเกิด - 1 ปี ขั้นความไว้วางใจ - ความไม่ไว้วางใจ (Trust VS. Mistrust) เด็กวัยนี้จะพัฒนาความไว้วางใจ เชื่อใจ ความไว้วางใจต่อตนเองและบุคคลอื่น หากได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานเป็นอย่างดีจากพ่อแม่ วัย 2 - 3 ปี ขั้นความเป็นตัวของตัวเอง-ความไม่มั่นใจตนเอง (Autonomy VS. Doubt) เด็กในวัยนี้ถ้ามีโอกาสและได้รับการส่งเสริมให้ลองทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ เด็กจะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองได้ดี หากเด็กไม่มีโอกาสได้ลองทำสิ่งต่าง ๆ เอง เด็กจะเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความสามารถของตนในการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ เอง วัย 4 - 5 ปี ขั้นความคิดริเริ่ม - ความรู้สึกผิด (Initiative VS. Guilt) เด็กในวัยนี้จะรู้สึกอยากมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และมีความคิดริเริ่มในการทำกิจกรรม หากผู้ใหญ่ส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรมอย่างอิสระ รับฟังความคิดเห็นและให้เวลาสำหรับการตอบคำถามของเด็ก ทำให้เด็กกล้าคิดกล้ากระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ไม่รู้สึกผิดในการคิดริเริ่ม เด็กจะพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองได้ดี ตรงกันข้าม หากผู้ใหญ่ไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ อยากรู้ อยากรองมือกระทำหรือไม่ตอบคำถามที่เด็กต้องการรู้ จะเป็นการยับยั้งการสร้าง ความมั่นใจตนเองของเด็ก วัย 6 - 11 ปี ขั้นความขยันหมั่นเพียร-ความรู้สึกต่ำต้อย (Industry VS. Inferiority) เป็นวัยที่เด็กต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นโดยการพยายามคิดทำ คิดผลิตสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะไปช่วยพัฒนาความขยันขันแข็ง อันตรายเป็นการพัฒนาของเด็ก ในขั้นนี้คือความรู้สึกต่ำต้อย ช่วยตนเองไม่ได้ ถ้าเด็กได้รับการกระตุ้นให้ทำสิ่งต่าง ๆ ให้กำลังใจ ในการทำจนสำเร็จ และให้คำชมเชยในความพยายามของเด็ก จะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กเกิดความมานะพยายาม แต่ถ้าเด็กทำสิ่งใดขึ้นมาแล้วผู้ใหญ่ไม่ให้ความสนใจเห็นว่าน่าเบื่อ เด็กจะพัฒนาความรู้สึกต่ำต้อย (พรหมณี ช. เจนจิต. 2528 : 68 - 70) และบุคคลที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กคือผู้ที่มีส่วนในการสร้างประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมให้กับเด็ก ซึ่งได้แก่ พ่อ แม่ ครู เพื่อน และบุคคลที่เด็กรู้จักนั่นเอง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา. 2534 : 40)

ในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่เด็กในโรงเรียนอนุบาลสามารถส่งเสริม โดยการจัดประสบการณ์ ให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และเล่นตามมุม เด็กจะมีอิสระ ในการเลือกทำกิจกรรมทั้งโดยลำพังและ เป็นกลุ่ม โดยครูจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ แก่ความต้องการของเด็ก ประสบการณ์ที่เด็กได้เล่น หรือทำกิจกรรมอย่างอิสระ ทำกิจกรรม ร่วมกับเพื่อน ช่วยให้เด็กได้คิดค้นคว้า และทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ (ฉันทนา ภาคบงกช. ม.ป. ป. : 4) นอกจากนี้ศิลปะช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ผลสำเร็จของการทำงาน ศิลปะทำให้เด็กเกิดความภูมิใจ เมื่อบุคคลได้พบกับความสำเร็จอยู่เสมอจะทำให้บุคคลเกิดความ มั่นใจในการทำงานของตนเองมากขึ้น (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2526 : 63 - 68) กิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์จัดขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือและตา พัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างตา กับมือ ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความอดทน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ การปรับตัวใน การทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกทักษะการสังเกต การคิดแก้ปัญหา เกิดความเพลิดเพลิน สนใจและ ชื่นชมธรรมชาติรอบตัว ฟ้อนคลายความตึงเครียด และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การกล้า แสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 13) จากการศึกษาของ Johnson พบว่าการสื่อความหมายด้วยวิธีการพูดโดยไม่ออก คำสั่งทำให้เด็กกล้าแสดงออกและเกิดการเรียนรู้โดยไม่คาดหมาย (นิรัตน์ กรองสอาด. 2535 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Johnson. 1989 : Abstract) จากการศึกษาอิทธิพลของครู ที่มีต่อนักเรียนของ อมิตอน และแพลนเตอร์ส พบว่า การใช้อิทธิพลทางอ้อมในการเรียน การสอน ได้แก่ การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน การยกย่อง ชมเชย การนำความคิดเห็นของ นักเรียนมาใช้ การถามคำถาม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออก มีความมั่นใจใน ตนเอง และประสบความสำเร็จในการเรียนสูงกว่าการเรียนการสอนที่ใช้อิทธิพลทางตรง ได้แก่ การบรรยาย การออกคำสั่ง และการวิจารณ์ (พิมพ์แท้ จันท์เพ็ญ. 2525 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Amidon and Flanders. 1963 : 55 - 63) และสัมพันธ์ภาพระหว่างครู กับเด็กจะมีอิทธิพลต่อจิตใจของเด็กในการที่จะแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปได้ทั้ง ทางบวกและทางลบ หากเด็กมีโอกาสแสดงออกตามความคิดสร้างสรรค์ทั้งในด้านการพูด การแสดงท่าทางตลอดจนผลงานต่าง ๆ เด็กจะเกิดพฤติกรรมทางบวก คือ เด็กจะมีความมั่นใจ ในตนเอง (ภรณ์ คุรุรัตน์. 2535 : 105 - 106)

จากการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาล 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2536 ปรากฏว่า ครูเป็นผู้จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ โดยเตรียมกิจกรรมไว้หลาย ๆ กิจกรรมให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรม หากเป็นกิจกรรมใหม่ ครูจะแสดงวิธีทำให้เด็กดู เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูจะให้เด็กเล่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ทำ หากเป็นภาพวาดครูจะบันทึกเรื่องที่เด็กเล่าในผลงานของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 15 - 16) ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดังกล่าวครูมักไม่ใช้เทคนิคเสริมให้มีการใช้ภาษาพูดเท่าที่ควร

จากปัญหาและงานวิจัยที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เสริมด้วยภาษาพูดและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ตามแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2536 มีความแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยในการใช้ภาษาพูดประกอบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดก่อนและหลังการทดลอง
2. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติก่อนและหลังการทดลอง
3. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิจัยนี้จะ เป็นแนวทางสำหรับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ในการใช้ภาษาพูดประกอบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่ดีงามเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนวัดหงส์ปทุมवास สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จากจำนวน 5 ห้องเรียน จากนั้นจึงจับฉลากเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งเป็น

2.1.1 การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด

2.1.2 การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยทำการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง รวมเวลาทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชายและหญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนวัดหงส์ปทุมवास สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

2. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะต่าง ๆ ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การตัด ฉีกปะ ฯลฯ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ตลอดจนการรับรู้เกี่ยวกับความงาม และส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนได้แสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดและความสามารถของตนเอง

3. ภาษาศาสตร์ หมายถึง การที่ครูใช้คำพูดและคำถามเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ช่วยกันบอกถึงวิธีการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และสิ่งที่ต้องการจะทำจากวัสดุอุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ และเล่าผลงานของตนเองให้เพื่อน ๆ และครูฟัง เป็นรายบุคคล รวมทั้งซักถามถึงผลงานของเพื่อน ๆ ในขณะที่เพื่อนเล่าผลงาน

4. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาศาสตร์ หมายถึง การให้เด็กปฐมวัยทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เช่น การวาด ปั้น ฉีกปะ ฯลฯ ตามความคิดและจินตนาการของตนเอง โดยที่ครูใช้คำพูดและคำถามเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ช่วยกันบอกถึงวิธีการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และสิ่งที่ต้องการจะทำจากวัสดุ-อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ และเล่าผลงานของตนเองให้เพื่อน ๆ และครูฟัง เป็นรายบุคคล รวมทั้งซักถามถึงผลงานของเพื่อน ๆ ในขณะที่เพื่อนเล่าผลงาน

5. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ หมายถึง การให้เด็กปฐมวัยทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เช่น การวาด ปั้น ฉีกปะ ฯลฯ ตามความคิดและจินตนาการของตนเองจากวัสดุ-อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ รวมทั้งเล่าผลงานของตนเองให้ครูฟัง เป็นรายบุคคล

6. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการตัดสินใจด้วยตนเอง ความสามารถในการแสดงออก การพยายามทำงานให้ดีขึ้นและการพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองและของกองวิชาการ สังกัดงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.1 ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.2 ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ
  - 1.4 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์
  - 1.5 ปัจจัยในการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.6 ลักษณะบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง
2. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
  - 2.1 ความหมายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
  - 2.2 ความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
  - 2.3 การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
  - 2.4 บทบาทและหน้าที่ครูในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
  - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
3. การใช้ภาษาพูดเพื่อการสื่อความหมาย
  - 3.1 ความหมายของการสื่อความหมาย
  - 3.2 ความสำคัญของการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย
  - 3.3 ประเภทของการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย
  - 3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพูดและภาษาท่าทาง
  - 3.5 การสื่อความหมายเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อความหมาย

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง

1.1 ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพอย่างหนึ่งของบุคคลซึ่งสามารถที่จะส่งเสริมพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านผู้วิจัยได้คัดเลือกมาเสนอ ดังต่อไปนี้

สมิต (จงใจ ขจรศิลป์. 2532 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Smith. 1961 : 185) ได้ให้ความหมายว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การพึงพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองหรือการยอมรับตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองจะมีมากน้อยเพียงใดนั้น สามารถพิจารณาได้จากความขัดแย้งระหว่างบุคคลกับความรู้สึก ถ้าความขัดแย้งเกิดขึ้นมากจะเป็นเหตุทำให้บุคคลมีความรู้สึกว่าตนไม่มีค่า ไม่เหมาะสม ไม่พึงพอใจตนเอง หมายถึง การขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความวิตกกังวล ขาดความอบอุ่นใจ และชอบพึ่งพาคนอื่น

สมพงษ์ ตรีพัฒน (2517 : 6) กล่าวว่าความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความมั่นใจที่จะกระทำการใด ๆ อย่างองอาจ ซึ่งถ้าตั้งใจกระทำสิ่งใดแล้วจะไม่มีอาการกังวลในความสามารถของตนเอง และไม่มีอาการหวั่นไหวกลัวว่าจะถูกคนอื่นติเตียน

สมพร พลอยงาม (2518 : 115) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความแน่ใจ ความมั่นใจ หรือความกล้าหาญของบุคคลที่จะเผชิญต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือเผชิญต่อความจริง ตลอดจนมีความตั้งใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ แม้จะมีเหตุการณ์หรือสิ่งใดมาเป็นอุปสรรคก็ไม่บังเกิดความท้อถอยแต่อย่างใด ยังคงตั้งใจกระทำสิ่งนั้น ๆ ต่อไปโดยมั่นใจตนเองว่าสามารถกระทำสิ่งที่กำลังกระทำอยู่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้ต้องไม่ยึดมั่นในความคิดเห็นของตนโดยไม่ฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเลย

มาลี วงษ์แก้ว (2526 : 10) ได้ให้ความหมายว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความมั่นใจ ความเพียรพยายาม และความกล้าหาญในการที่จะกระทำสิ่งใดให้ประสบผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยไม่หวาดหวั่นต่ออุปสรรคแต่อย่างใด

สุนิรัตน์ ฤทธิ์ธงชัยเลิศ (2530 : 13) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นบุคลิกภาพส่วนหนึ่งของบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง คนที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง จะมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่ามีความภาคภูมิใจในความเป็นตัวของตัวเอง พึงพอใจและยอมรับทุกสิ่งทีประกอบเป็นตัวเอง มองเห็นว่าตนมีคุณค่า มีความสามารถและมีความสำคัญ

อารี เกษมรัตน์ (2533 : 18) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ ในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ โดยไม่ท้อถอยและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

จงใจ ขจรศิลป์ (2532 : 27) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ และมีความมั่นใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ เด็กจะเกิดความมั่นใจตนเองได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น พ่อ แม่ ครู เพื่อน และบุคคลอื่น ๆ ที่เด็กรู้จัก รวมทั้งการมีโอกาสมกับความสำเร็จของเด็กด้วย

ศรีสุตา คัมภีร์ภัทร (2534 : 26) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง บุคลิกภาพส่วนหนึ่งของบุคคลที่มีความกล้าหาญในการตัดสินใจกระทำการใด ๆ กล้าที่จะเผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ลังเลสงสัยในเรื่องที่จะตัดสินใจกระทำการนั้น ๆ

ดังนั้น จึงพอจะสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความมั่นใจในการกระทำการใด ๆ โดยไม่ลังเล กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ กล้าที่จะเผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถที่จะจัดการกับปัญหาในชีวิตประจำวันได้ โดยไม่ยึดมั่นในความคิดเห็นของตนเองฝ่ายเดียว บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะมีความรู้สึกนึกคิดที่ติดต่อตนเอง มีความพึงพอใจ และภาคภูมิใจในตนเอง

1.2 ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง

ละม้ายมาศ สรทัตต์ และจรรยา สุวรรณทัต (2510 : 98) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า เด็กที่ขาดความมั่นใจในตนเอง จะคอยแต่พึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ ซึ่งทำให้เด็กขาดความกล้าที่จะเผชิญต่ออุปสรรคหรืองานที่ยากลำบาก

เดโช ส่วนานนท์ (2510 : 127) กล่าวว่า ผู้ที่ขาดความมั่นใจในตนเอง ย่อมกระทำสิ่งใดสำเร็จได้ยาก เพราะความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นองค์ประกอบสำคัญในการใฝ่หาความสำเร็จในชีวิต

สวนา พรพัทธกุล (2520 : 17) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมความสันทัดในหน้าที่พลเมืองหรือความสันทัดในทางการเมือง ความเชื่อมั่นในตนเองซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงว่าบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีความหมายต่อสังคม ถ้าทุกคนมีความเชื่อมั่นในตนเองแล้ว จะไม่เฉยเมยต่อภาวะการณ์ต่าง ๆ ในสังคมของตน ถ้าเข้าไปมี

ส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่ที่ถูกต้อง ดังนั้น ความเชื่อมั่นในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ทุกคนกล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่อทุก ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องชีวิตและความอยู่รอดของสังคม

มาลี วงษ์แก้ว (2526 : 10) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาบุคคลอันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

ศรีสุตา คัมภีร์ภัทร (2534 : 27) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิต ทำให้มองโลกในแง่ดี ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ รวมทั้งกล้าคิดและกล้าแสดงออก ไม่เฉยเมยต่อภาวะการณ์ต่าง ๆ ในสังคม และเป็นบุคลิกภาพของผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียน

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : 26) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นพื้นฐานของการเป็นผู้นำ เป็นพื้นฐานของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นพื้นฐานสำคัญส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อารี เกษมรติ (2533 : 20) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต การบ่มพื้นฐานความมั่นใจในตนเองให้กับเด็ก จะช่วยให้เด็กกล้าคิด กล้ากระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีความสุข

วาสนา เจริญสอน (2537 : 20) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในการดำเนินชีวิตของบุคคลทั่วไป ตั้งแต่เล็กจนโตเป็นผู้ใหญ่ การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จทั้งทางการเรียน การทำงาน การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ต้องอาศัยความเชื่อมั่นในตนเอง และต้องเป็นความเชื่อมั่นในตนเองที่เป็นสัมมาทิฐิคือ เปิดใจยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่นเสมอ

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม เนื่องจากบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะประสบความสำเร็จทั้งทางการเรียน การทำงาน สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เมื่อบุคคลในสังคมมีความสุขจะส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

1.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ

อิลิกสัน (Erikson) เน้นความสำคัญของเด็กปฐมวัยว่าเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กเป็นสิ่งที่แปลกใหม่และน่าตื่นเต้นสำหรับเด็ก บุคลิกภาพจะสามารถพัฒนาได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละช่วงอายุของเด็กประสบสิ่งที่พึงพอใจตามขั้นพัฒนาการต่าง ๆ ของแต่ละวัยมากเพียงใด ถ้าเด็กได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ตนพอใจในช่วงอายุนั้น เด็กก็จะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสม พัฒนาการทางบุคลิกภาพของเขามี 8 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 ขั้นพัฒนาความไว้วางใจในสภาพแวดล้อมและบุคคลรอบตัว (Sense of Trust VS. Sense of Mistrust) อยู่ในวัยแรกเกิดถึง 1 ขวบ ทารกจะพัฒนาความรู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับ และสามารถให้ความไว้วางใจเป็นมิตรแก่คนอื่น วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ไม่ว่าจะเป็นการอุ้มการให้อาหาร หรือวิธีการเลี้ยงดูต่าง ๆ จะส่งผลไปสู่บุคลิกภาพของความไว้วางใจ เป็นมิตร เปิดเผย และเชื่อถือไว้เนื้อเชื่อใจต่อสภาพแวดล้อมและบุคคลต่าง ๆ ถ้าเด็กไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่น อย่างเพียงพอ เด็กก็จะพัฒนาบุคลิกภาพของความตระหนี่ตัวปกปิด ไม่ไว้วางใจ และมักมองโลกในแง่ร้าย

ขั้นที่ 2 ขั้นพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง หรือความละลาหยและความสงสัยไม่แน่ใจในตนเอง (Sense of Autonomous VS. Sense of Shame and Doubt) อยู่ในวัย 1-3 ปี เด็กวัยนี้เริ่มเรียนรู้ที่จะช่วยตนเอง สามารถควบคุมตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ เด็กจะสามารถทำงานง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยของเด็กให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง เช่น การหยิบอาหารเข้าปาก เดิน วิ่ง หรือเล่นของเล่น ซึ่งถ้าพ่อแม่ บังคับ หรือห้ามไม่ให้เด็กกระทำสิ่งใดด้วยตนเอง หรือเข้มงวดเกินไป จึงทำให้เด็กเกิดความสงสัยในความสามารถของตนเอง เกิดความละอายในสิ่งที่ตนกระทำ ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกว่าตนไม่สามารถทำอะไรได้อย่างถูกต้องและได้ผล เกิดความย่อท้อชอบพึ่งผู้อื่น

ขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาความคิดริเริ่ม หรือความรู้สึกผิด (Sense of Initiative VS. Sense of Guilt) อยู่ในช่วงอายุ 3-6 ปี ในช่วงนี้เด็กจะมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้อะไรต่าง ๆ รอบตัวเอง เด็กมีการเลียนแบบอยู่ใกล้ชิด หรือสิ่งแวดล้อมที่ตนรับรู้ เด็กเริ่มเรียนรู้และยอมรับค่านิยมของครอบครัวและสิ่งที่ถ่ายทอดสู่เด็ก ถ้าเด็กไม่มีอิสระในการค้นหา ก็จะส่งผลไปสู่ความคับข้องใจที่ไม่สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อจิตใจของเด็กและความรู้สึกผิดติดตัว

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความขยันขันแข็งหรือความรู้สึกด้อย (Sense of Industry VS. Sense of Inferiority) อยู่ในช่วงอายุ 6 - 11 ปี วัยนี้เด็กเริ่มเข้าสู่สังคมภายนอกอย่างเต็มที่คือ สังคมโรงเรียน เด็กจะทุ่มความสามารถเพื่อทำงานต่าง ๆ ให้ดีเท่าผู้ใหญ่ เด็กต้องการทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุความสำเร็จ เด็กจะพยายามแข่งขันเพื่อความสำเร็จ ซึ่งจะทำให้เกิดความขยันขันแข็งแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กประสบความล้มเหลวทุกครั้งในงานหรือสิ่งที่ตนทำ เด็กจะเกิดบมด้อย เกิดความท้อถอยที่จะทำสิ่งใหม่ ๆ ต่อไป

หลังจากขั้นนี้ เด็กก็จะพัฒนาต่อไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะไม่กล่าวในที่นี้ ทฤษฎีของ อีริคสันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และเน้นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็ก โดยว่าการพัฒนาต่าง ๆ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าในช่วงพัฒนาการใดก็ตามเด็กไม่สามารถประสบความสำเร็จในแต่ละขั้นของพัฒนาการ เด็กจะเกิดความขัดแย้งในใจและจะไม่สามารถพัฒนาไปสู่พัฒนาการที่สูงขึ้นในขั้นต่อไป นอกจากนี้มีการจัดความขัดแย้งในใจนั้นได้ (ทิสนา แชมณี และคนอื่น ๆ. 2535 : 67 - 88)

1.4 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Need Gratification)

มาสโลว์ (Maslow) กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้แก่ตนเองทั้งสิ้น ความต้องการของมนุษย์ มีมากมายหลายอย่าง สามารถเรียงเป็นลำดับขั้นจากขั้นต่ำสุดไปขั้นสูงสุด แบ่งเป็น 7 ขั้น ด้วยกัน โดยที่มนุษย์จะมีความต้องการในขั้นสูง ๆ ถ้าความต้องการในขั้นต้น ๆ ได้รับการตอบสนองเสียก่อน มาสโลว์ ได้อธิบายถึงลักษณะความต้องการในแต่ละขั้นไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การหลับนอน ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์จะมีความต้องการความปลอดภัย ได้แก่ ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ปลอดภัยจากความวิตกกังวล

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ ถ้าความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและความปลอดภัย ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์ก็จะมีความต้องการในเรื่อง

ความรักและความเป็นเจ้าของขึ้นมาอีก มนุษย์ทุกคนอยากได้รับความรักจากคนอื่น อยากเป็นเจ้าของคนอื่น และในขณะเดียวกันก็อยากให้ตนเป็นที่รักและเป็นของใครสักคน

ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่อง เป็นความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่าในสายตาตนเอง และในสายตาของผู้อื่น คนที่ยอมรับนับถือตนเอง มองเห็นคุณค่าและความสามารถในตนเอง มี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก เป็นคนที่มองเห็นคุณค่าในตนเองและมีความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย คนประเภทนี้ จะเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองให้ความร่วมมือ และเป็นมิตรจะเป็นคนที่ลักษณะยอมรับผู้อื่น เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีในตัวผู้อื่นเช่นเดียวกับที่มีต่อตนเอง ลักษณะที่สอง เป็นคนที่มองเห็นคุณค่าในตนเอง แต่มีความรู้สึกไม่ค่อยมั่นคงปลอดภัย คนประเภทนี้จะมีลักษณะค่อนข้างมั่นใจในตนเอง เห็นคุณค่าตนเองแต่ฝ่ายเดียว ไม่ค่อยยอมรับหรือเห็นคุณค่าในตัวผู้อื่น มนุษย์ล้วนแต่มีความต้องการที่จะมองเห็นตนเอง มีคุณค่า จะเกิดความรู้สึกทนไม่ได้ถ้ารู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า

ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะตระหนักในความสามารถของตนเองหรือรู้จักตนเอง เมื่อความต้องการต่าง ๆ ดังกล่าวทั้ง 4 ขั้นได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์จะมีความต้องการที่จะรู้จักตนเอง ตรงตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตนเอง โดยไม่มีการปกป้องและบิดเบือน พร้อมทั้งจะเปิดเผยตนเอง มนุษย์ส่วนใหญ่จะไม่พัฒนาขึ้นมาถึงความต้องการในขั้นนี้ เพราะคนทุกคนล้วนแต่ต้องการที่จะมองเห็นศักดิ์ศรีและคุณค่าในตนเอง ต้องการที่จะให้ตนเองเป็นที่ยอมรับและยกย่องจากผู้อื่น ดังนั้นคนทุกคนจะมีธรรมชาติของการป้องกันตนเอง ไม่อยากให้เกิดการรบกวนจุดอ่อนจุดบกพร่องของตนเอง เพราะเป็นการเสียหน้าเสียศักดิ์ศรี ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ไม่มีใครทนได้เมื่อใดการตอบสนองในขั้นที่ 4 เป็นไปอย่างเพียงพอ คือ คน ๆ นั้นเป็นคนที่ทำอะไรก็ประสบความสำเร็จ ได้รับการยอมรับ เกิดความมั่นใจในตนเอง เขาก็จะเป็นคนที่มองเห็นศักดิ์ศรี และคุณค่าในตนเอง พร้อมทั้งจะยอมรับจุดบกพร่องของตนเองได้มากขึ้น พร้อมจะเปิดเผยต่อตนเองไม่มีการปกป้อง คน ๆ นั้นจะมีสภาพที่เรียกว่า "รู้จักตนเองตรงตามสภาพ" ซึ่งคนทุกคนมีโอกาที่จะพัฒนาขึ้นมาถึงขั้นนี้ ถ้าความต้องการในขั้นที่ 4 ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอแต่จะต้องประกอบด้วยว่าคน ๆ นั้นมีความรู้สึกที่มั่นคงปลอดภัย มิเช่นนั้นแล้วคน ๆ นั้นก็จะยังคงมีลักษณะปกป้องตนเอง ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการพัฒนาไปถึงขั้นที่ 5

ขั้นที่ 6 ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 7 ความต้องการทางสุนทรียะ

มาสโลว์ ได้แบ่งความต้องการทั้ง 7 ขั้นออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ความต้องการขั้นที่ 1 - 4 เรียกว่า ความต้องการขั้นต่ำ หรือความต้องการเนื่องจากการขาดหรือไม่มี ซึ่งต้องการการตอบสนองจากปัจจัยภายนอก กลุ่มที่ 2 ความต้องการขั้นที่ 5 - 7 เรียกว่า ความต้องการขั้นสูง หรือความต้องการพัฒนา เป็นความต้องการเนื่องจากการแสวงหา มิใช่เนื่องจากการขาดหรือการไม่มี ถ้าความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์จะพัฒนาขึ้นมาถึงความต้องการในขั้นที่ 5 ซึ่งเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตรงตามสภาพ เป็นความต้องการของผู้ที่จะพัฒนาขึ้นไปสู่ความเป็นคนที่สามารถใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ได้อย่างเต็มสมบูรณ์ มาสโลว์ มองเห็นว่า ความต้องการจะพัฒนาหรือความต้องการในขั้นสูง จะเกิดขึ้น ถ้าความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนอง และการที่คนตระหนักถึงความสามารถของตนเองว่า สามารถทำอะไรได้หรือไม่ได้ จะนำไปสู่ความมั่นใจในตนเอง และนำไปสู่การกล้าตัดสินใจและกล้าเสี่ยง เมื่อให้อิสระในการเลือก เขาจะเลือกเดินไปข้างหน้า ซึ่งผู้ที่จะมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการเพื่อพัฒนาให้เด็กเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ พ่อ แม่ ครู สำหรับในโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนนั้น การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีลักษณะผ่อนคลายไม่ตึงเครียด ให้เด็กมีความรู้สึกว่าเป็นสถานที่ปลอดภัย แสดงให้เด็กเห็นว่าได้รับความสนใจและเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน กระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดแสดงความคิดเห็น จัดประสบการณ์การเรียนเพื่อช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ (พรณี ช.เจนจิต. 2528 : 235 - 260)

1.5 ปัจจัยในการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

ลัดดา สุวรรณรัตน์ (2512 : 7) ได้สรุปจาก Encyclopedia Child Care and Guidance ไว้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองไม่มีผู้ใดจะให้เด็กได้โดยตรง แต่สามารถจัดบรรยากาศและโอกาสที่ความมั่นใจในตนเองของเด็กจะพัฒนาขึ้นได้ ซึ่งหมายความว่า การให้ความช่วยเหลือ และการให้คำปรึกษาของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ถูกหลักเกณฑ์นั้น สามารถที่จะให้เด็กพัฒนาอย่างอิสระ และทำให้เด็กรู้สึกได้ว่า ตัวเองมีความสามารถ ที่จะจัดการกับปัญหาในชีวิตประจำวันได้ เด็กจะสามารถแก้ปัญหาได้ดีขึ้นถ้าเขาเชื่ออย่างแท้จริงว่า เขาเป็นบุคคล

ที่น่าพึงพอใจ และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กจะพัฒนาได้ดีเมื่อความต้องการของเด็ก ประสบผลสำเร็จอย่างน่าพึงพอใจ การได้รับความรักจากบิดา มารดา ครู อาจารย์ เพื่อน และคนอื่น ๆ หรือรู้สึกว่าเขาเองเป็นที่พึงปรารถนาของคนอื่น มีความรู้สึกว่าเขาเอง มีความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1964 : 661) พบว่า ผลการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยวิธีประชาธิปไตยคือ การให้ความรัก ความสนใจ และเห็นความสำคัญของเด็ก จะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง การให้ความรัก ความสนใจ และความเห็นความสำคัญของเด็ก จะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเพื่อนมาก เป็นมิตร ซื่อสัตย์ คล่องแคล่ว ร่าเริง มีอารมณ์ มั่นคง มีความคิดริเริ่ม พึ่งตนเองได้ สามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ และทำให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย หรือแบบให้ทำตามกฎอย่างเคร่งครัด จะทำให้เด็กขาดความรู้สึกปลอดภัย และขาดความรับผิดชอบ เพราะเด็กไม่เคยได้ฝึกตัดสินใจด้วยตนเอง

ซูมาลี วงศ์ปลุกแล้ว (2526 : 19) กล่าวว่า เด็กจะมีความมั่นใจในตนเองได้ก็ต่อเมื่อได้รับความรัก ความสนใจจากพ่อ แม่ ได้รับการส่งเสริมให้แสดงความคิดเห็น และมีอิสระในการตัดสินใจ ส่วนเด็กที่ขาดความมั่นใจในตนเองนั้น มีสาเหตุมาจากถูกพ่อ แม่ ควบคุมให้ปฏิบัติตามอยู่ในขอบเขตที่พ่อ แม่ เห็นชอบ ทำให้เด็กขาดอิสระที่จะคิด หรือตัดสินใจด้วยตนเอง

จึงสรุปได้ว่า (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา. 2534 : 38 - 40) ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก บุคคลที่เป็นปัจจัยสำคัญ ๆ ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก คือ พ่อ แม่ ครู และบุคคลที่เด็กรู้จัก บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่มีส่วนในการสร้างประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมให้กับเด็กเป็นอย่างมาก ดังนั้นสิ่งแวดล้อมทางบ้าน โรงเรียน และสังคม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กได้เป็นอย่างดี

1.6 ลักษณะบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ฉันทนา ภาคบงกช (2533 : 1) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองจะมีลักษณะกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ และมีความมั่นใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ มองโลกในแง่ดี และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความรับผิดชอบสูง ซึ่งสอดคล้อง

กับคำกล่าวของเลขา บียะอัจรียะ ที่ว่า เด็กมีความมั่นใจในตนเอง จะเป็นเด็กที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ติดต่อตนเอง คือมองเห็นว่าตนเองมีคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น ความสามารถ ความรับผิดชอบ ชอบที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ (เลขา บียะอัจรียะ. 2524 : 566)

ส่วน ซูซึฟ อ่อนโคกสูง (2516 : 25 - 28) ได้กล่าวถึงลักษณะผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

1. กล้าในการคิด การพูด และการกระทำ
2. ใจค่อมั่นคง ไม่เขินอาย มีเหตุผล
3. รอบคอบ มีแผนงาน
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ
5. กล้าเสี่ยง (กล้าได้ กล้าเสีย)
6. ชอบแสดงตัว
7. ไม่วิตกกังวลเกินไป
8. เป็นผู้นำ
9. รักความยุติธรรม
10. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
11. ชอบอิสระ ไม่โอ้อวด
12. ตั้งจุดมุ่งหมายไว้สูง และคิดว่าจะทำได้สำเร็จ
13. มีความเกรงใจ และเห็นใจผู้อื่น

สมพงษ์ ตรีพันธ์ (2517 : 24 - 25) ได้สรุปพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมั่นใจในตนเองไว้ดังนี้

1. กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น
2. ไม่ขี้อาย ไม่ประหม่า ไม่เคอะเขิน
3. จิตใจมั่นคง เปลี่ยนความเชื่อยาก มั่นใจในความคิดเห็นของตนเอง
4. กล้าตัดสินใจไม่ลังเล
5. ไม่วิตกกังวล
6. กล้าเผชิญต่อความจริง
7. มีจิตใจเด็ดเดี่ยว แน่วแน่

ความเชื่อมั่นในตนเองสูง และถ้าอยู่ในชั้นเรียนที่มีระเบียบวินัยแบบประชาธิปไตยน้อย จะมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ

มาลี วงษ์แก้ว (2526 : 59 - 60) ได้ทำการศึกษาทดลองผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มุ่งต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับเอกสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนมา ระเบียบดี (2529 : 45) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบโดยการใช้สไลด์การ์ตูน เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนโดยใช้แม่แบบมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : 99 - 110) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและแบบเข้มงวดกวดขันและอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลางและแบบเด็กเป็นศูนย์กลางพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและแบบเข้มงวดที่อยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและแบบเข้มงวดที่อยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเอง ไม่แตกต่างกัน
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลางและแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน
4. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดและอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลางและแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

5. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดที่อยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลางและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลที่อยู่ในชั้นเรียนแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

6. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดที่อยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวจาและท่าทางแบบเด็กเป็นศูนย์กลางและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลที่อยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน

ศรีสุดา คัมภีร์ภัทร (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐานพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐานกับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐานกับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุทธภา โขติประดิษฐ์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุม โดยให้เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระแบบกลุ่มย่อย มีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุม โดยให้เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระแบบกลุ่มใหญ่ มีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุม โดยให้เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระแบบกลุ่มย่อยกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุม โดยให้เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระแบบกลุ่มใหญ่ มีความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กสามารถที่จะพัฒนาได้ โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อ แม่ และอีกส่วนหนึ่งจากการจัดประสบการณ์ของครู

2. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

2.1 ความหมายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ศิลปะเด็กหรือกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ผู้วิจัยได้คัดเลือกนำมาเสนอดังนี้

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 40) กล่าวว่า ศิลปะเด็กคือศิลปะที่เด็กแสดงออกตามสภาพความสนใจ การรับรู้และความพร้อมของเด็กแต่ละคน โดยที่การแสดงออกนั้นจะแสดงออกด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ผ่านวัสดุที่เหมาะสม และปรากฏเป็นผลงานศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยประสาทตา หรือที่เรียกว่าทัศนศิลป์ เช่น ภาพเขียน รูปปั้น แกะสลัก ภาพพิมพ์ กิจกรรมสร้างสรรค์

วราภรณ์ รักวิจัย (2527 : 36) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือและสายตาให้สัมพันธ์กันเพื่อเตรียมพร้อมด้านการเรียน

ละอ อชุตินทร (2529 : 105) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมวาดภาพด้วยสีเทียน การปั้นดินน้ำมัน การเล่นสี ฉีกปะกระดาษ เศษวัสดุ ที่สามารถพัฒนาทักษะการใช้มือ กล้ามเนื้อ และความคิดสร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 13) ได้ให้ความหมายกิจกรรมสร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึงกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ ตัด ฉีก ปะ และประดิษฐ์ เศษวัสดุ ฯลฯ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงาม และส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนได้แสดงออกตามความรู้สึกรักและความสามารถของตน

2.2 ความสำคัญของกิจกรรมสร้างสรรค์

ปีเตอร์สัน (Peterson. 1958 : 101) กล่าวว่า เด็กทุกคนต้องการที่จะแสดงออกทางด้านความคิด และความรู้สึกต่าง ๆ ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งในการแสดงออกของเด็ก อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก ความเข้าใจและบุคลิกภาพของเด็ก

ราศี ทองสวัสดิ์ (2529 : 103 - 104) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์หรือศิลปะสำหรับเด็กมิได้มีจุดมุ่งหมายให้เด็กทำงานเพื่อความสวยงาม หรือเหมือนจริง แต่เป็นการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ให้จับดินสอขีดเขียนได้ดี เป็นการฝึกประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เพื่อให้มีพื้นฐานการเขียนที่ดี ตลอดจนช่วยพัฒนาอารมณ์ จิตใจ ให้เด็กมีความเพียร มีความอดทน มีสมาธิในการทำงานและรู้จักรับผิดชอบ การได้ทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้เรียนรู้การเข้าสังคม การแบ่งปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และส่งเสริมพัฒนาทางด้านสติปัญญา ทำให้เด็กรู้จักคิด มีเหตุผลในการทำงาน ดังนั้นจึงควรให้กำลังใจในการทำงานกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเต็มที่

พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ (2529 : 24) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถและสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี ทั้งยังช่วยให้กล้ามเนื้อและตาสัมพันธ์กัน ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ และส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิดจินตนาการ การรู้จักการทำงานด้วยตนเอง ฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ทั้งความคิดและการกระทำ ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะและนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

อภิสิทธิ์ จรัสชวนเทพ (2529 : 100 - 101) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กได้แสดงความรู้สึกนึกคิดให้ผู้ใหญ่ทราบ ช่วยผ่อนคลายความคับข้องใจทางด้านอารมณ์ โดยผ่านการเล่าการบรรยายผลงานจากการวาด การเขียน ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา และความสำเร็จในการสร้างสร้งงานจะช่วยให้เด็กเกิดความภูมิใจในตนเอง

เกศินี นิสัยเจริญ (2527 : 1) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์สามารถสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กวัย 2-8 ปี ได้ดี กล่าวคือ กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะการเล่นปนเรียน เด็กมีส่วนร่วมในการทำงานได้นึกคิดอย่างอิสระ สนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือ การประสานงานระหว่างมือกับตา

สันติ คุณประเสริฐ และสมใจ สิริชัย (2535 : 2 - 5) ได้กล่าวไว้ว่า ศิลปะศึกษาสร้างสรรค์บุคลิกภาพลักษณะนิสัยให้แก่เด็ก อาจพูดได้ว่าศิลปะศึกษาสร้างสรรค์คนที่มีความภาพให้แก่สังคมศิลปะศึกษากับเด็กเป็นของคู่กัน เด็กรักและชอบกิจกรรมทางศิลปะศึกษาด้วยตนเองอยู่แล้ว เริ่มจากเล็ก ๆ เมื่อเด็กมีประสบการณ์ในการใช้มือ หยิบ จับ ก็จะถูกไถหากเป็นวัสดุเครื่องเขียนก็จะทำให้เกิดร่องรอยขึ้น และค่อย ๆ พัฒนาไปเรื่อยจากขีดยุ่งเหยิงไปสู่รูปรอย และค่อย ๆ พัฒนาไปเรื่อยจากขีดยุ่งเหยิงไปสู่รูปรอยที่เข้าใจได้ สื่อความหมายได้ หากเด็กได้รับความพอใจในการแสดงออกเหล่านี้ กิจกรรมของเด็กจะพัฒนาไม่หยุดยั้ง กระบวนการต่าง ๆ ที่ดำเนินไป ก่อเกิดสิ่งต่าง ๆ มากมายที่น่าจะกล่าวถึงคือ ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการจากการศึกษาวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของมนุษย์พัฒนามากในช่วงอายุ 2-4 ปี ซึ่งช่วงนี้เด็กเพียงเริ่มเรียนทักษะเบื้องต้นเตรียมความพร้อมในการเรียนการอยู่ในสังคม การสื่อความหมายทำได้โดยภาษาพูด และการขีดเขียน ดังนั้น ศิลปะศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็ก นอกจากนี้ศิลปะศึกษายังช่วยพัฒนาบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าเด็ก ๆ ชอบขีดเขียนหากการแสดงออกของเด็กได้รับการตอบสนองที่เหมาะสม เด็กเข้าใจว่า การขีดเขียนของตนเป็นที่ยอมรับและถูกต้อง คนอื่นรับรู้ได้จะทำให้เด็กมั่นใจและกล้าทำ ซึ่งจะพัฒนาให้เกิดความมั่นใจในตนเอง และยังส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก ยอมรับความคิดของผู้อื่น มีความตั้งใจเพียรพยายาม การคอยโอกาสและความเป็นระเบียบเรียบร้อย

✓ ชัชวาลย์ ช่อไสว (ม.ช.บ. : 2 - 3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของศิลปะไว้ว่า

1. ศิลปะศึกษาเป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดอย่างเสรี และสามารถใช้ความคิดได้อย่างหลายทิศทาง
2. ศิลปะศึกษาเป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ระบายความในใจที่ถูกสะสมไว้นาน หรือระบายความประทับใจ ความขี้ใจ ต่อสิ่งที่พบเห็นรอบ ๆ ตัวของเด็กเอง
3. ศิลปะศึกษาเป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รวบรวมเรื่องราวออกมาเป็นภาพ โดยมีตัวละครให้สัมพันธ์กัน บ่งบอกลักษณะว่าใครทำอะไรกับใคร ที่ไหน อย่างไร ถ้าเด็กสามารถสร้างภาพได้ตรงกับความต้องการของตัวเองมากเท่าไร จะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจอยู่ภายในอย่างมีความสุข

4. ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้จินตนาการ ความคิดคำนึงผ่านความคิดสร้างสรรค์ คิดค้นในสิ่งที่ตนต้องการและสามารถสร้างสิ่งที่คิดอยู่นั้นได้สำเร็จ เด็กจะเกิดความสุข

5. ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ว่า เทคนิคและวิธีการและประสบการณ์ทางศิลปะ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 13) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือและตา
2. เพื่อพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างตากับมือ
3. เพื่อส่งเสริมคุณธรรมในด้านความอดทน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ความรับผิดชอบ

4. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ชื่นชมในสิ่งสวยงาม
5. เพื่อส่งเสริมให้มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส ผ่อนคลายความเครียด
6. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
7. เพื่อส่งเสริมการแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเอง
8. เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
9. เพื่อฝึกทักษะ การสังเกต การคิด และการแก้ปัญหา
10. เพื่อพัฒนาภาษา อธิบายผลงานของตนได้
11. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสนใจและเข้าใจธรรมชาติรอบตัว

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า กิจกรรมสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อเด็กในด้านการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือ ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ช่วยผ่อนคลายความเครียด ทางอารมณ์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ช่วยให้เด็กมีนิสัยรักและรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2.3 การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมหลักกิจกรรมหนึ่งในหลาย ๆ กิจกรรมที่ครูจัดให้กับเด็กปฐมวัยและมีผู้ให้หลักในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไว้หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกนำมาเสนอไว้ดังนี้

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 28) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมศิลปะให้กับเด็กปฐมวัยมิได้มุ่งตัวผลงานศิลปะ เป็นผลลัพธ์สำคัญที่สุด ผลงานศิลปะ เป็นเพียงสะพานที่จะพาดผ่านไปสู่ลักษณะนิสัยที่ต้องการ และลักษณะนิสัยที่ต้องการก็มีใช้เกิดจากตัวกิจกรรมศิลปะอย่างเดียว แต่จะหล่อหลอมขึ้นมาจากปัจจัยที่พร้อมด้วยจิตวิทยาหลายด้าน ทั้งการเสนอกิจกรรมที่ทำท่ายความคิดอ่าน เสรีภาพ แรงกระตุ้นความรัก การพูดคุย บรรยากาศที่ดี การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น การให้กำลังใจ

ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล (2531 : เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ) กล่าวว่า วิธีสอนกิจกรรมสร้างสรรค์หรือศิลปะศึกษาสำหรับเด็กควรเน้นที่กระบวนการ (Process) มากกว่าผลผลิต (Product) คือ ช่วงเวลาที่เด็กได้วาด ได้เขียน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พูดคุยกัน หรือคิดวิธีการใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างมีความสุขสนุกสนาน มีความสำคัญมากกว่าผลงานที่ผู้ใหญ่คาดหวังว่าจะต้องสวยงามเรียบร้อยและถูกต้องตามแบบอย่าง

เลิศ อำนันทะ (2519 : 44) การสอนศิลปะศึกษาตามแนวคิดใหม่ที่ส่งเสริมการแสดงออกทางความคิดริเริ่มและความคิดจินตนาการเพื่อพัฒนาทางสมอง ร่างกาย สังคม และส่งเสริมความเจริญเติบโตทางอารมณ์ จิตใจ การสอนให้บรรลุถึงความมุ่งหมายนั้นครูจำเป็นต้องส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีการแสดงออกอย่างมีอิสระเสรี (Free Expression) ด้วยการทดสอบค้นคว้ากับวัสดุานาชนิดอย่างกว้างขวางที่สุด โดยไม่มีการใช้อำนาจบีบบังคับขู่เข็ญใด ๆ ทั้งสิ้น มิฉะนั้นแล้วความคิดสร้างสรรค์จะไม่เกิดขึ้น

ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล (2533 : 51 - 56) ได้กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 5 สาขาใหญ่ ๆ คือ

1. กิจกรรมวาดเส้น (Drawing) การวาดเส้นเป็นภาพที่เกิดจากการขีดเขียนวัสดุบางชนิดลงบนกระดาษ โดยแสดงลักษณะเป็นเส้น วัสดุที่นิยมใช้เขียนคือ ดินสอ ดินสอสี สีเทียน สีชอล์ค ชอล์คเขียนกระดานดำ ปากกาลูกลื่น ปากกาหมึกซึม ปากกาปลายสักหลาด พู่กัน ฯลฯ

ดินสอคาไลอ่อน ปากกาปลายสักหลาด สีเมจิก และปากกาลูกลื่น เป็นวัสดุที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กวัยนี้ เพราะสอดคล้องกับการแสดงออกของเด็กวัยนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความคิด อารมณ์ ความมั่นใจ จะแสดงออกผ่านทางเส้นขีดเขียนของเด็ก การที่ใช้วัสดุที่ขีดเขียนได้ง่ายเช่นนี้ จะทำให้เด็กมีความสุข สนุกสนาน เชื่อมกับเส้นที่ปรากฏออกมา การที่เด็กมีโอกาสได้ขีดเขียนมากเท่าไร ยิ่งทำให้เด็กมีโอกาสพัฒนาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการควบคุมเส้นมากขึ้นเท่านั้น หลังจากฝึกไปไม่นานเด็กจะเริ่มควบคุมเส้นให้เป็นรูปร่างง่าย ๆ ได้ เช่น วงกลม เส้นตรง สีเหลี่ยม

2. กิจกรรมระบายสี (Painting) เด็กวัยนี้เป็นวัยที่กระฉับกระเฉงพร้อมที่จะแสดงออกในเรื่องการเขียนภาพระบายสี สำหรับกิจกรรมระบายสีจะต้องอธิบายวิธีการใช้สี การถือพู่กัน การจุ่มสีมาระบาย การระบายสี การล้างทำความสะอาด หลังจากที่เราเรียนไปสักกระยะหนึ่งควรสอนประสบการณ์ใหม่ ๆ เช่น การผสมสี สีที่ควรใช้คือ สีฝุ่น สีโปสเตอร์ สีเทียน สีเมจิก

3. กิจกรรมภาพพิมพ์ (Print Making) กรรมวิธีทางภาพพิมพ์มีหลายวิธี แต่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็กคือ การพิมพ์จากแม่พิมพ์นูน (Relief Printing) เด็กในวัยนี้จะชอบงานภาพพิมพ์มาก เพราะมีกิจกรรมที่มากมายขั้นตอนเหมาะกับวัยที่กำลังอยากรู้อยากเห็น

4. กิจกรรมประติมากรรม (Sculpture) กิจกรรมประติมากรรมที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก คืองานดิน ได้แก่ ดินเหนียว ดินน้ำมัน กิจกรรมเกี่ยวกับดินมีหลายวิธี เช่น การปั้นดิน การกดวัสดุต่าง ๆ ลงบนแผ่นดิน การแผ่ดินเป็นแผ่นบาง ๆ แล้วขีดเขียนลงบนดินนั้น การตัดแผ่นดินเป็นเส้นยาว ๆ หลาย ๆ เส้น แล้วนำมาถักหรือสานกันเป็นหลายตาข่าย

5. กิจกรรมประดิษฐ์ตกแต่ง (Crafts) งานประดิษฐ์ตกแต่งที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก ได้แก่ การทำภาพปะติด การทำหน้ากากจากถุงกระดาษ การฉีกกระดาษให้เป็นรูปต่าง ๆ การประกอบเศษวัสดุ กิจกรรมประดิษฐ์ตกแต่ง นอกจากจะให้เด็กแสดงออกทางศิลปะแล้วยังเน้นให้เด็กได้เรียนรู้การทำงานที่มีกระบวนการหรือมีขั้นตอนด้วย

จากที่กล่าวมาพอจะสรุปหลักการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยได้ว่า ครูควรให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานมากกว่าผลงานของเด็ก และให้อิสระเสรีในการคิด การกระทำ และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความมั่นใจในตนเอง

2.4 บทบาทและหน้าที่ครูในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กรวิภา สรรพกิจจานง (2531 : 25 - 26) ได้สรุปบทบาทและหน้าที่ครูในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. เตรียมจัดโต๊ะเรียนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนเด็กเข้าทำกิจกรรม
2. ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งควรจัดกิจกรรมไว้หลายๆอย่าง
3. ครูต้องพยายามให้เด็กได้ทำกิจกรรมหมุนเวียนกันไปให้พอเหมาะกับเวลาที่กำหนด และให้ทำอย่างน้อย 2 กิจกรรมแล้วจึงไปเล่นตามมุมต่าง ๆ ในห้องเรียนได้
4. เมื่อทำงานเสร็จแล้วทุกคนต้องเก็บวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ให้เข้าที่ตู้และห้องให้สะอาด
5. ให้เข้าทำงานกลุ่มอย่างมีระเบียบ
6. พยายามหาวิธีให้เด็กได้ทำกิจกรรมหลายกิจกรรมมิใช่เลือกทำเพียงกิจกรรมเดียว
7. ชมเชยให้กำลังใจ และช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการทำกิจกรรมให้ได้รับผลสำเร็จบ้างตามสมควร
8. นำผลงานมาติดป้ายนิเทศโดยการหมุนเวียนผลงานต่าง ๆ ของเด็กให้ครบทุกคน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กรวิภา สรรพกิจจานง (2531 : 45) ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อของเด็กของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชิ้นน้ำและแบบอิสระ พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบอิสระ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชิ้นน้ำ

จงใจ ขจรศิลป์ (2532 : 80) ได้ศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมแบบริเริ่มอย่างอิสระ มีความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมแบบครูชี้แนะ

อารี เกษมรัตติ (2533 : 87) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดและแบบรักทะนุถนอมพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้งแบบเข้มงวดและแบบรักทะนุถนอมเมื่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเมื่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

3. การใช้ภาษาพูดเพื่อการสื่อความหมาย

3.1 ความหมายของการสื่อสารความหมาย

การสื่อสาร ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Communication ซึ่งในภาษาไทยใช้อยู่หลายคำ เช่น การติดต่อสื่อสาร การสื่อความหมาย (มณฑล ไยบัว, 2536 : 1) และการสื่อความหมายนั้นเมื่อผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

รีเวล (Revell, 1979 : 110) กล่าวว่า การสื่อความหมายหมายถึง การแลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสาร แนวคิด ความรู้สึกระหว่างบุคคล การสื่อความหมายอาจเกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพูด การแสดงสีหน้า ท่าทาง รวมทั้งวิธีการอื่นที่ไม่ใช่การพูด

นิลเซน (Nilsen, 1970 : 18) การสื่อความหมาย หมายถึง สถานการณ์ การกระตุ้นและการโต้ตอบโดยอาศัยการแปลความและตีความจากเสียง หรือการพูดการใช้สัญลักษณ์ และเครื่องหมายต่าง ๆ

บราวน์ (นิรัตน์ กรองสอด, 2535 : 30 ; อ้างอิงมาจาก Brown, 1980 : 88) กล่าวว่า การสื่อความหมาย หมายถึง กระบวนการรับและส่งสารที่เกี่ยวข้องระหว่างบุคคลอย่างน้อยตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน การสื่อความหมายใด ๆ จะไม่มีความหมาย ถ้าผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจเรื่องราว และจุดประสงค์ของการพูด หรือสื่อความหมายนั้น ดังนั้น การสื่อความหมายจะต้องมีความหมายต่อทั้งผู้ฟังและผู้พูด

วีเวอร์ (มณฑล ไยบัว. 2526 : 2 ; อ้างอิงจาก Weaver. 1949 : 95) กล่าวว่า การสื่อความหมาย มีความหมายกว้างครอบคลุมถึงกระบวนการทุกอย่างที่จิตใจของคน ๆ หนึ่ง อาจจะมีผลต่อจิตใจของคนอีกคนหนึ่ง การสื่อสารจึงไม่ได้หมายความว่าเพียงการเขียนและการพูดเท่านั้น หากยังรวมไปถึงคนตรี ภาพ การแสดง และพฤติกรรมทุกพฤติกรรมของมนุษย์อีกด้วย

สังคม ภูมิพันธุ์ (2530 : 4) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นการสร้างความเข้าใจ โดยวิธีการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความรู้สึกจากคน หรือกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งไปยังบุคคล หรือกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่ง การสื่อสารจะสมบูรณ์ได้จำเป็นต้องมีการเข้าใจที่ตรงกัน และมีกรยอมรับข่าวสารที่ผู้ส่งสารส่งออกไปเพื่อยึดเป็นแนวทางต่อไป

เสาวณีย์ สิกขานันท์ (2530 : 67) กล่าวว่า การสื่อความหมายเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสารและประสบการณ์ โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการดึงดูดความสนใจของผู้อื่นได้ เช่น การใช้สีหน้า ท่าทาง การสัมผัส การใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ แสง สี เสียง รวมทั้งการใช้คำพูด คำถาม และถ้อยคำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสื่อความหมาย คือ การแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด โดยอาศัยการพูด การถาม การตอบ การแสดงสีหน้า ท่าทางและการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันของผู้รับและผู้ส่งสาร

3.2 ความสำคัญของการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย

ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารของมนุษย์มานานเป็นเวลายาวนาน หากไม่มีภาษา สังคมมนุษย์คงไม่สามารถพัฒนาได้อย่างทุกวันนี้ (อรุณี วิริยะจิตรา. 2532 : 1) การสื่อภาษาเป็นปฐมปัจจัยของคามสันติสุขภายในครอบครัว เป็นเครื่องมือสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างหมู่คณะ เป็นหัวใจของความสำเร็จในการประกอบอาชีพในสังคม และการอยู่ร่วมกันในชาติและในโลกอย่างสันติสุข (ล่อ หุตางกูร. 2524 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของนันทา ชุนนักดี ที่กล่าวว่า ภาษาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันในการติดต่อสื่อสารเพื่อเพิ่มประสบการณ์ เพิ่มความเข้าใจชีวิตและช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (นันทา ชุนนักดี. 2529 : 18) แซมมวล จอห์นสัน (Samuel Johnson) นักภาษาศาสตร์ ได้กล่าวว่า "ภาษาเป็นเครื่องนุ่งห่มของความคิด"

ซึ่งหมายความว่า ภาษาย่อมเป็นเครื่องสะท้อนความคิดของคนเรา ไม่ว่าจะพูด หรือจะเขียน เราย่อมต้องใช้ภาษาเป็นสื่อ เพื่อบอกสิ่งที่ต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจ หรือรับทราบสิ่งที่ต้องการนี้ ได้แก่ ความคิดที่ส่งออกไป อาจจะเป็นข้อเท็จจริง เหตุผล รวมทั้งอารมณ์ ความรู้สึกความเชื่อต่าง ๆ และแอลเฟรด คอรัซซึสกี (Alfred Korzyski) นักคิดชาวรัสเซียเชื่อว่า ภาษามีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมทุก ๆ อย่างของคนเราด้วย การเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของคนเราเกิดจากอิทธิพลของภาษาเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (ประสิทธิ์ กาศย์กลอน. 2523 : 1 - 4) และการพูดเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในชีวิต เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การประกอบกิจการงานอาชีพต่าง ๆ ความสำเร็จด้วยดี โดยเฉพาะอาชีพครูการพูดยิ่งนับว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่งกว่าอาชีพใด ๆ เพราะครูจะต้องเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่เด็ก ครูต้องรู้วิธีการถ่ายทอด คือ สามารถพูดให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ง่าย ไม่สับสน และครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูด ได้แสดงความคิดเห็น ได้แสดงออกโดยการพูดอย่างถูกต้อง เป็นการปลูกฝังความมั่นใจให้เกิดในตัวเด็ก รู้จักตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์ (วิจิตรา และคนอื่น ๆ. 2522 : 4 - 5) นอกจากคำพูดจะมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนแล้ว การใช้คำถาม ก็มีความสำคัญเช่นกัน ดังคำกล่าวของ ชาณชัย ศรีไสยเพชร ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาปัจจุบันต้องการให้ผู้เรียนใช้ความคิดในด้านเหตุผล สร้างสรรค์ วิเคราะห์ปัญหา และต้องการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความคิดของตนเอง รวมทั้งความเชื่อมั่นที่ถูกต้องการใช้คำถามเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว (ชาณชัย ศรีไสยเพชร. 2525 : 23) อาไพ สุจริตกุล และธิดา โมสิกรัตน์ (2533 : 438 - 440) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้คำถามว่า เป็นการสื่อความหมายด้วยถ้อยคำภาษาที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และช่วยฝึกฝนการแก้ปัญหา ตลอดจนแสดงความคิดเห็น และกล่าวถึงความสำคัญของการใช้คำถามในแง่การเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจอยากเรียนรู้
2. ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ครูทราบความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมของเด็ก สามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์แก่เด็กได้อย่างเหมาะสม
4. ฝึกให้เด็กรู้จักหาคำตอบ หรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง
5. ช่วยให้ทราบความคิดเห็นของเด็ก

6. ช่วยให้ผู้สามารถประเมินความเข้าใจของเด็กเกี่ยวกับบทเรียนและประเมินผลการเรียนการสอนได้

สำหรับครูปฐมวัยการใช้คำถามมีจุดมุ่งหมายดังที่ ประดิษฐ์ อูปรนัย (2529 : 1 - 3) ได้กล่าวว่า

1. การใช้คำถามเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีลักษณะดังนี้
  - 1.1 เป็นคำถามที่กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในบทเรียน
  - 1.2 เป็นคำถามที่ส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง
  - 1.3 เป็นคำถามที่ทำให้ครูรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมของเด็กจนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้เด็กอย่างเหมาะสม
  - 1.4 เป็นคำถามที่ฝึกให้เด็ก รู้จักคิดหาคำตอบ หรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง
  - 1.5 เป็นคำถามที่ช่วยให้ครูทราบความคิดเห็นของเด็กได้อย่างเหมาะสม
  - 1.6 เป็นคำถามที่ช่วยให้ครูสามารถประเมินความเข้าใจของเด็กเกี่ยวกับบทเรียนและประเมินผลการเรียนการสอนได้

2. การใช้คำถามช่วยให้ครูเข้าใจพัฒนาการเด็ก คำถามที่เหมาะสมจะช่วยให้ครูเข้าใจพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก

3. การใช้คำถามช่วยให้ครูเข้าใจปัญหาของเด็ก ในการใช้คำถามครูใช้คำถามที่เหมาะสม ครูจะเข้าใจปัญหาของเด็กเพราะคำถามจะช่วยให้ครูรู้จักนิสัยส่วนตัว ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ประวัติส่วนตัว และภูมิหลัง รวมถึงปัญหาที่เคยเกิดขึ้นกำลังเป็นอยู่ และที่กำลังจะเกิดขึ้น

การจำแนกคำถาม

กาเลเกอร์ (Gallagher 1965) และแอสเนอร์ (Aschner. 1961) ได้จำแนกคำถามออกเป็น 4 ประเภท โดยยึดจุดประสงค์คำถามเป็นหลักดังนี้

1. คำถามความรู้ความจำ (Cognitive Memory Questions) ได้แก่ คำถามที่ต้องการคำตอบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว
2. คำถามเอกนัย (Convergent Questions) ได้แก่ คำถามที่ผู้ตอบต้องใช้ความคิดหาคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวจากข้อมูลที่มีอยู่

3. คำถามอเนกนัย (Divergent Questions) ได้แก่ คำถามที่ตอบสามารถใช้ความคิดเพื่อค้นหาคำตอบได้หลายคำตอบ เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบใช้ความคิดหลายทิศทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือหลักฐานมายืนยันในคำตอบนั้น คำถามประเภทนี้ส่งเสริมให้ผู้ตอบเกิดความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

4. คำถามประเมินค่า (Evaluation Questions) ได้แก่ คำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบตัดสินใจและประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง (อนงค์ แสงเงิน. 2533 : 38 ; อ้างอิงมาจาก Gall. 1970 : 707)

วิธีการใช้คำถาม

วรรณิภา รอดแรงคำ (2531 : 22) ได้กล่าวว่า เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียน ครูผู้สอนควรคำนึงกระบวนการเรียนการสอนและการนำคำถามไปใช้ดังนี้

1. ถามคำถามมากกว่าการให้คำตอบ โดยเฉพาะคำถามประเภทปลายเปิด เพราะคำถามประเภทนี้จะกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และความคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
2. หูดีให้น้อยและฟังให้มากขึ้น เมื่อถามคำถามแล้วควรให้เวลารอคำตอบแก่นักเรียนสัก 5 นาที เพราะนักเรียนต้องการเวลาที่จะดูคัมกับคำถามและปรับเปลี่ยนขยายโครงสร้างของสมองเพื่อตอบคำถามนั้น ๆ
3. ให้เสรีภาพแก่นักเรียนที่จะเลือกเรียนกิจกรรมต่าง ๆ เพราะนักเรียนจะได้มีโอกาสใช้สติปัญญาในการตัดสินใจว่าจะเรียนอะไรดี
4. เมื่อนักเรียนให้เหตุผลผิด อย่าพยายามแก้ไขข้อผิดพลาดในการให้เหตุผลของนักเรียน ควรถามคำถามหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนใหม่ เพื่อนักเรียนจะได้แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง

ในบางครั้งอาจเป็นการยากที่จะให้เด็กเกิดความคิดริเริ่ม หากครูสนับสนุนและให้กำลังใจสำหรับแนวคิดที่แปลกใหม่ เจตคติของนักเรียนจะเปลี่ยนไปในทางบวกและเต็มใจที่จะคิดแนวคิดใหม่ ๆ อีก

จะเห็นได้ว่า ภาษามีความสำคัญต่อการสื่อความหมาย หากปราศจากภาษาแล้ว ผู้พูดจะไม่สามารถถ่ายทอดความคิดของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้เลย และภาษายังมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ด้วย ดังนั้น ครูปฐมวัยจึงควรให้ความสำคัญต่อภาษาพูดและนำไปเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กปฐมวัย

3.3 ประเภทของการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย

การใช้ภาษาในการสื่อความหมายเพื่อแสดงความต้องการ ความรู้สึก ความคิด ความรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันนั้น มอชล ไยบัว (2536 : 19) ได้จำแนกโดยการใช้ภาษาเป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การสื่อความหมายเชิงวจนะ (Verbal Communication) หมายถึง การสื่อความหมายที่ผู้สื่อสารใช้ภาษาพูดและ/หรือเขียนในการสื่อสาร หัวใจสำคัญในการสื่อสารประเภทนี้อยู่ที่การใช้ภาษาพูด หรือภาษาเขียนในการสื่อสาร

2. การสื่อความหมายอวัจนะ (Nonverbal Communication) หมายถึง การสื่อความหมายที่ผู้สื่อสารใช้รหัสหรือสัญลักษณ์อย่างอื่น ซึ่งไม่ใช่ภาษาพูดหรือภาษาเขียน ในการสื่อสารซึ่งอาจมีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น เช่น ภาษาท่าทาง ภาษากาย เป็นต้น

ประสงค์ รายนสุข (2528 : 62 - 65) ได้แบ่งลักษณะของการสื่อความหมายด้วยภาษาท่าทางให้ผู้อื่นเข้าใจได้เป็น 7 ลักษณะด้วยกันดังนี้

1. การใช้ดวงตา หรือสายตาเพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดซึ่งมักจะมีการสบตากันโดยตรง เพื่อแสดงออกถึงความสนใจและใส่ใจในขณะที่สื่อความหมายกัน การใช้ดวงตานี้รวมถึงการใช้หนังตาหรือเปลือกตา เพื่อประกอบในการสื่อความหมาย เช่น การลืมตาโพล่ง หมายถึง ความตื่นเต้น หรือความตกใจกลัว

2. ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อสื่อความหมาย ได้แก่ การเคลื่อนไหวศีรษะ แขน ขาและลำตัว เช่น การสั่นศีรษะ หมายถึงการปฏิเสธ

3. การใช้อาการสัมผัส เพื่อสื่อความรู้สึกและอารมณ์ตลอดจนความปรารถนา ภายในใจ เช่น การจับมือ หมายถึง การแสดงความเป็นมิตร

4. ใช้วัสดุ เพื่อแสดงความหมายบางประการในการสื่อความหมาย เช่น การใช้รถยนต์ราคาแพง เพื่อแสดงถึงความมีฐานะร่ำรวย

5. การใช้เสียงประกอบด้วยคำ ที่พูดออกไป สามารถสื่อความหมายให้ทราบถึงเพศ วัย ภูมิหลังบางประการ และพื้นอารมณ์ของผู้พูดได้
6. การใช้เวลา เพื่อแสดงเจตนาที่จะก่อให้เกิดความหมายเป็นพิเศษ เช่น การใช้เวลารอคอย เพื่อต้องการพบเป็นเวลานาน แสดงว่ามีเรื่องสำคัญที่ต้องการพบ
7. การใช้ช่วงระยะ แสดงให้ทราบถึงความหมายบางประการที่อยู่ในจิตสำนึกของบุคคลที่กำลังสื่อความหมายกันได้ เช่น บุคคล 2 คน ที่นั่งพูดอยู่ในลักษณะห่างกันเพียงเล็กน้อย แสดงว่ามีความสนิทสนมกัน

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพูดและภาษาท่าทาง

ในการสื่อความหมายของบุคคลต้องใช้ทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทางเป็นตัวอย่างในการสื่อความหมาย ซึ่งภาษาทั้ง 2 ประเภทนี้ มีความสัมพันธ์กันในลักษณะต่าง ๆ กัน ดังนี้ สวินเต ยมาภย์ (2533 : 50 - 51) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ซ้ำกัน การแสดงท่าทางอาจจะทำให้เกิดความหมายซ้ำกันกับคำพูดได้ เช่น การขมอไปยังสถานที่ที่พูดถึง
2. แยกกัน การใช้ภาษาท่าทางอาจแย้งกับคำพูดได้ เช่น การชมว่าภาพนี้สวย แต่ขณะเดียวกันสายตาของผู้พูดมิได้จับจ้องอยู่ที่ภาพนั้นเลย
3. แทนกัน ภาษาท่าทางสามารถใช้แทนภาษาพูดได้เป็นอย่างดี เช่น การสั่นศีรษะ หมายถึง การปฏิเสธ
4. เสริมกัน การใช้ภาษาท่าทางมีส่วนช่วยเสริมน้ำหนักให้แก่ภาษาพูดได้ โดยเฉพาะเมื่อต้องการแสดงอารมณ์ หรือแสดงภาพให้ผู้ฟังเห็นจริงเห็นจัง เช่น การใช้มือกดที่หน้าท้อง และนิ้วหน้าเล็กน้อยพร้อมกับพูดว่าปวดท้อง
5. เน้นกัน ภาษาท่าทางช่วยเพิ่มน้ำหนัก ให้แก่ภาษาพูดได้ เช่น การใช้เสียงที่ดังกว่าปกติ การเคลื่อนไหวมือและแขน และการแสดงออกทางสีหน้า

จะเห็นได้ว่า ภาษาพูดและภาษาท่าทางมีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกันในการสื่อความหมาย เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจน และก่อให้เกิดความคิดจินตนาการ

3.5 การสื่อความหมายเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

พฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนระหว่างครูและนักเรียน ภรณ์ คุรุรัตน์ (2535 : 99) กล่าวว่า สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. พฤติกรรมทางวาจา ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ครูและนักเรียนแสดงออกเพื่อสื่อความหมายโดยการพูด เช่น การพูดชักถาม สนทนา การกล่าวชมเชย เป็นต้น
2. พฤติกรรมที่ไม่ใช่ทางวาจา เป็นพฤติกรรมที่ครูและนักเรียนแสดงออกเพื่อสื่อความหมายด้วยท่าทาง เช่น การพยักหน้า การสั่นศีรษะ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทในการใช้ การสื่อความหมาย เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็ก หากต้องการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยครูควรปฏิบัติดังที่ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2535 : 105) กล่าวว่าดังนี้

1. ในระยะเริ่มแรก เป็นเหมือนการเปิดประตูต้อนรับเด็ก นั่นคือการสร้างบรรยากาศอันอบอุ่น ครูต้องทำให้เด็กทุกคนเกิดความรู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่ใกล้ครู แสดงความเป็นมิตรกับเด็กด้วยสีหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส พูดคุยกับเด็กอย่างเป็นกันเอง ไม่สร้างบรรยากาศอันขมขื่นที่แสดงให้เห็นถึงช่องว่างของการผูกไมตรี

2. เปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกอย่างเต็มที่ ทั้งความคิด คำพูด การแสดงออกด้วยท่าทาง เด็กในวัยนี้ เป็นวัยช่างซัก ช่างถาม พูดตามที่ตนคิด อยากเป็นผู้มีบทบาทในการแสดงออก การที่ครูไม่เข้าใจเด็ก หากใช้คำพูดหรือการแสดงบ่งบอกถึงความไม่พอใจของครู เช่น "อย่าถามมาก" "รำคาญจริง" "พูดอะไรฟังไม่รู้เรื่อง" เป็นต้น การกระทำของครูเช่นนี้ จะทำให้เด็กเกิดความท้อแท้ ความคิด และความกล้าจะหยุดชะงักลงทันที และผลที่ตามมาคือ เด็กจะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ครูต้องยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยไม่เอาความสามารถที่เด็กคนหนึ่งเหนือกว่าเด็กอีกคนหนึ่งไปเปรียบเทียบกัน เพราะการกระทำเช่นนี้จะทำให้เด็กเกิดความท้อถอย รู้สึกว่าตนไม่สามารถทำได้ทัดเทียมเพื่อน จึงไม่ยอมทำไม่ยอมร่วมกิจกรรมสิ่งที่ครูควรทำคือ เสริมแรง โดยกล่าวชมเชย ยกย่อง ให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง ซึ่งอาจทำได้โดยให้เด็กที่ขาดความเชื่อมั่น ลองทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่มเล็ก ๆ ก่อน เด็กจะค่อย ๆ กล้ามากขึ้น ส่วนการประเมินพัฒนาการของเด็กนั้น ควรประเมินจากความสามารถที่พัฒนาไปจากเดิมของเด็กคนเดียวกัน นอกจากนี้ ครูอาจชี้ให้เด็กแต่ละคนเห็นว่าเพื่อน ๆ ทุกคนมีความสามารถพิเศษแตกต่างกันไป เด็ก ๆ แต่ละคนจะแสดงความสามารถของตนอย่างเต็มที่

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็กมีอิทธิพลต่อจิตใจของเด็ก ในการที่จะแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ ถ้าครูช่วยให้เกิดพฤติกรรมทางบวกคือเด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองก็เท่ากับช่วยให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออกตามความคิดสร้างสรรค์ทั้งในด้านคำพูด การแสดงท่าทาง ตลอดจนผลงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถ

จะเห็นได้ว่า ถ้าครูรู้จักใช้คำพูดและท่าทางเป็นตัวกลางในการสื่อความหมายให้เหมาะสมกับเวลา สถานการณ์ และความแตกต่างระหว่างบุคคล จะสามารถส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อความหมาย

จอห์นสัน (Johnson. 1989 : Abstract) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะท่าทางวิธีการสื่อความหมาย และหน้าที่ในการสื่อความหมายของเด็ก 3 ขวบ ขณะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และเพื่อน ๆ ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่หลายคน เด็กกับผู้ใหญ่คนเดียว และเด็กกับเด็ก มีโครงสร้างต่างกัน และเด็กที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ในขณะที่เล่นและผู้ใหญ่ใช้วิธีการพูดโดยไม่ออกคำสั่ง จะมีวิธีการสื่อความหมายได้ว่องไว และมีการเรียนรู้โดยไม่คาดหมายเกิดขึ้น

อนงศ์ แสงเงิน (2533 : 64 - 66) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การเล่นสรรค์สร้างประกอบการใช้คำถามและการเล่นสรรค์สร้างแบบไม่ใช้คำถาม ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างประกอบการใช้คำถามเพื่อให้เด็กเกิดปัญหาและเกิดการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างแบบไม่ใช้คำถาม

พัชรินทร์ จ้อยจุมพจน์ (2533 : 64 - 66) ได้ศึกษาผลการใช้คำถามขยายความคิดแบบครุมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในการหาคำตอบต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามขยายความคิดแบบครุไม่มีส่วนร่วมในการหาคำตอบ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบคิดตอบได้หลายแนวทาง และแสดงออกได้ตามความคิดของตนในลักษณะของตนของการคาดการณ์อย่างอิสระ มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอน โดยใช้คำถามขยายความคิดแบบครุมีส่วนร่วมในการหาคำตอบ

นิรัตน์ กรองสอาด (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะที่เน้นเทคนิคในการสื่อความหมายที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะที่เน้นเทคนิคในการสื่อความหมาย มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาชั้นเด็กเล็ก ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะที่เน้นเทคนิคในการสื่อความหมายกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาชั้นเด็กเล็ก ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นเทคนิคในการสื่อความหมายมีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาชั้นเด็กเล็ก ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง กิจกรรมศิลปะ
 สร้างสรรค์และใช้ภาษาพูดเพื่อการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นว่าภาษาพูดมีความสำคัญต่อการ
 ส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความ
 เชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เสริมด้วยภาษาพูด
 ซึ่งได้แก่ การใช้คำพูดหรือคำถามปลายเปิดกระตุ้นให้เด็กได้คิด จินตนาการอย่างอิสระ
 เกี่ยวกับการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากวัสดุ-อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ เปิดโอกาสให้เด็กได้
 ตอบคำถาม ตามความคิดของตนเองรวมทั้งบอกเล่าแลกเปลี่ยนความคิดของตนเองกับเพื่อน
 และครู กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ตามแผนการจัดประสบการณ์
 ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
 พุทธศักราช 2536 จะมีความแตกต่างกันหรือไม่ ดังสมมติฐานต่อไปนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด จะมีความ
 เชื่อมั่นในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง
 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด จะมีความ
 เชื่อมั่นในตนเอง สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลอง
5. การดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียน วัดหงส์ปทุมมาวาส จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จากจำนวน 5 ห้องเรียน จากนั้นจึงจับฉลากเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
2. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด
3. แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
  - 1.1 ศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จากแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 1 และเล่ม 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 เขียนแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ จำนวน 40 แผน โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม สื่อ การประเมินผล ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วย ขั้นนำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเร้าความสนใจให้เด็กแต่ละคนได้คิดจินตนาการถึงการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยในขั้นนี้ผู้วิจัยได้แนะนำ วัสดุ-อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เตรียมไว้ ขั้นดำเนินกิจกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้แสดงความคิดความสามารถออกมาเป็นผลงานของตน ขั้นสรุป มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้เสนอผลงานที่ตนทำให้ครูเข้าใจ

1.3 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ทางการสอนเป็นผู้ตรวจและปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 ท่าน คือ

ศศ. วัฒนา บุญฤทธิ	อาจารย์สถาบันราชภัฏพระนคร
อาจารย์รุ่งระวี กนกวิบูลย์ศรี	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
อาจารย์อารี เกษมรัตติ	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

1.4 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบในข้อ 1.3

1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดหงส์ปทุมวาสนาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้สมบูรณ์

1.6 จัดทำต้นฉบับที่สมบูรณ์ สำหรับนำไปใช้ในการทดลอง

2. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด

2.1 ศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จากแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 1 และเล่ม 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาพูด เพื่อการสื่อความหมาย

2.3 เขียนแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด จำนวน 40 แผน โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม สื่อ การประเมินผล ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

ขั้นนำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนใจให้เด็กแต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นนาการ โดยในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำพูดและคำถามปลายเปิดให้เด็กตอบความคิดเห็นนาการของตนถึงการทํากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จากวัสดุ-อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เตรียมไว้

ขั้นดำเนินกิจกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นความสามารถออกมาเป็นผลงานของตน

ขั้นสรุป มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้เสนอผลงานที่ตนทำให้เพื่อนและครูเข้าใจ

2.4 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยภาษาพูดไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ทางการสอนเป็นผู้ตรวจและปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 ท่าน คือ

พศ. วัฒนา บุญฤทธิ์	อาจารย์สถาบันราชภัฏพระนคร
อาจารย์รุ่งระวี กนกวิบูลย์ศรี	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
อาจารย์อารี เกษมรัตติ	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

2.5 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด ตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบตามข้อ 2.4

2.6 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดหงส์ปทุมวาส ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้สมบูรณ์

2.7 จัดทำต้นฉบับที่สมบูรณ์ สำหรับนำไปใช้ในการทดลอง

3. แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง ของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

3.1 ลักษณะของแบบทดสอบ แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

4 พฤติกรรมคือ การตัดสินใจด้วยตนเอง ความสามารถในการแสดงออก การพยายามทำงาน
ให้ดีขึ้น และการพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง จำนวนข้อสอบที่ใช้วัดแต่ละพฤติกรรมมี 3 ข้อ
รวมทั้งฉบับมี 12 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบเชิงรูปภาพมี 3 ตัวเลือก

3.2 วิธีการให้คะแนน ตรวจวัดคะแนนจากแบบทดสอบที่เด็กทำได้ โดยมีเกณฑ์
การให้คะแนนดังนี้

2 หมายถึง การกระทำหรือการที่พฤติกรรมที่พึงประสงค์มาก

1 หมายถึง การกระทำหรือการที่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ปานกลาง

0 หมายถึง การกระทำหรือการที่พฤติกรรมที่พึงประสงค์น้อยหรือไม่

พึงประสงค์

3.3 คุณภาพของแบบทดสอบ

แบบทดสอบชุดนี้ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ ได้หาค่าความเชื่อมั่นในตนเองทั้งฉบับจากสูตร KR-20 (Kuder Richardson 20)
ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ 0.98

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบชุดนี้ไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์
แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronback โดยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดหงส์ปทุมมาวาสที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบทั้งฉบับ .7915

4. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการวิจัย
ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T1E	X	T2E
C	T1C	~	T2C

ความหมายของสัญลักษณ์

- X แทน การจัดการกระทำ (Treatment) หมายถึง การจัดการกิจกรรมศิลปะ
สร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด
- ~ แทน การจัดการกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
- E แทน กลุ่มทดลอง
- C แทน กลุ่มควบคุม
- T1 แทน การทดลองก่อนการทดลอง
- T2 แทน การทดลองหลังการทดลอง

5. การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 รวมเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน ๆ ละ 60 นาที รวม 40 ครั้ง รวมเวลา 40 ชั่วโมง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 12 ข้อ
2. ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองที่ละกลุ่ม ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มจะใช้กิจกรรมที่เหมือนกันตามแผนการจัดการจัดการกิจกรรมดังนี้

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเตรียมเด็กให้สงบพร้อมที่จะให้ดำเนินกิจกรรม เช่น ให้เด็กแสดงท่าทางตามคำสั่ง ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เป็นต้น 2. ครูใช้คำพูดหรือคำถามปลายเปิดให้เด็กคิดจินตนาการ ถึงการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จากวัสดุ อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ 3. กิจกรรมใหม่ ครูใช้คำพูด หรือคำถามกระตุ้นให้เด็กช่วยกันคิดและลองทำกิจกรรมด้วยตนเอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเตรียมเด็กให้สงบพร้อมที่จะให้ดำเนินกิจกรรม เช่น ให้เด็กแสดงท่าทางตามคำสั่ง ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เป็นต้น 2. ครูแนะนำ วัสดุ-อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เตรียมไว้ 3. กิจกรรมใหม่ ครูสาธิตให้เด็กดู
<p><u>ขั้นดำเนินกิจกรรม</u></p> <p>เด็กเลือกทำกิจกรรม 2 กิจกรรม จาก 3 กิจกรรมที่เตรียมไว้</p>	<p><u>ขั้นดำเนินกิจกรรม</u></p> <p>เด็กเลือกทำกิจกรรม 2 กิจกรรม จาก 3 กิจกรรมที่เตรียมไว้</p>
<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>เด็กเลือกผลงานของตนเอง 1 ชิ้น นำมาเล่าให้เพื่อน ๆ และครูฟัง วันละประมาณ 8 คน</p>	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>เด็กเลือกผลงานของตนเอง 1 ชิ้น นำมาเล่าให้ครูฟัง</p>

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ในแต่ละวันจะเตรียมกิจกรรม 3 กิจกรรม จะจัดกิจกรรมใหม่แทนกิจกรรมเดิม 1 กิจกรรม รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 กำหนดการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 8 สัปดาห์

สัปดาห์ที่ ของ การทดลอง	กิจกรรม
1	การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากฟ้าน้ำอัดลม
2	การปั้นแป้ง การวาดภาพด้วยสีเมจิก การพิมพ์ภาพจากก้านกล้วย
3	การปั้นดินน้ำมัน การสร้างภาพจากฟ้าน้ำอัดลม การประดิษฐ์เศษวัสดุ
4	การวาดภาพด้วยสีไม้ การพิมพ์ภาพจากก้านกล้วย การวาดภาพบนกระดาษทราย
5	การสร้างภาพจากเปลือกหอย การประดิษฐ์เศษวัสดุ การวาดภาพด้วยสีน้ำ
6	การวาดภาพบนกระดาษทราย การพิมพ์ภาพจากเศษวัสดุ การต่อเติมภาพ
7	การประดิษฐ์เศษวัสดุ การวาดภาพด้วยสีน้ำ การฉีกปะ
8	การวาดภาพระบายสี การฉีกปะ การต่อเติมภาพ

การทดลองครั้งนี้ จะใช้เวลาในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และเล่นตามมุม ประมาณ 60 นาที โดยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สลับเวลาการทำกิจกรรม จนสิ้นสุดการทดลอง ดังตาราง 3

ตาราง 3 ช่วงเวลาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

สัปดาห์ที่	วัน	08.30 - 09.30 น.	09.30 - 10.30 น.
1	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
2	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	อังคาร	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	พฤหัสบดี	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
		ฯลฯ	

หมายเหตุ ทั้งสองกลุ่มสลับเวลาในการจัดกิจกรรมดังกล่าว จนครบ 8 สัปดาห์

3. เมื่อดำเนินการทดลองไปแล้ว นวัตกรรมทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองชุดเดิม ทดสอบกับเด็กทั้งสองกลุ่ม โดยดำเนินการแบบเดียวกันกับการทดสอบก่อนการทดลอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-PC⁺ ซึ่งทำการวิเคราะห์สถิติต่อไปนี้

6.1 สถิติสำหรับหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

6.2 ค่าสถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนน

6.2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมและก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง โดยใช้สถิติแบบ Repeated two-way ANOVA (Dayton. 1970 : 144 - 301)

6.3.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนหลังทดลองที่ปรับแก้คะแนนที่ได้จากก่อนทดลองโดยใช้สถิติ One-way ANCOVA (Dayton. 1970 : 326 - 338)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และการแปลความหมายของการวิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดลอง
df	แทน	ค่าชั้นความเป็นอิสระ
M.S.	แทน	ค่าความแปรปรวน
กลุ่มทดลอง	แทน	กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด
กลุ่มควบคุม	แทน	กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
2. การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามการสอบก่อนและหลังการทดลอง
3. การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง
4. การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง
5. การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง ก่อนกับหลังการทดลอง
6. การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม ก่อนกับหลังการทดลอง

7. การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

วิธีการจัดกิจกรรม	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.
ศิลปะสร้างสรรค์						
กลุ่มทดลอง	36	15.2500	3.9596	36	19.4167	3.1385
กลุ่มควบคุม	36	14.7500	3.8275	36	16.6389	3.3819

ผลการวิเคราะห์ ตาราง 4 ปรากฏว่า คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
เฉลี่ย ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เป็น 15.2500 และ 14.7500
ตามลำดับ โดยมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็น 3.9596 และ 3.8275 ตามลำดับ
แสดงว่า กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่นำมาศึกษาครั้งนี้ พื้นฐานความเชื่อมั่นในตนเองเฉลี่ยมี
แนวโน้มใกล้เคียงกันและความแตกต่างระหว่างนักเรียนในแต่ละกลุ่มคล้ายคลึงกัน

ส่วนหลังการทดลองคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเฉลี่ยเป็น 19.4167 และ 16.6389 ตามลำดับ โดยมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 3.1385 และ 3.3819 ตามลำดับ แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้ามาศึกษาหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แล้วมีแนวโน้มของคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่างกัน กลุ่มทดลองมีแนวโน้มของความแตกต่างของคะแนนใกล้เคียงกันมากกว่าในกลุ่มควบคุม

การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามการสอบก่อนและหลังการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 คือ การสอบ องค์ประกอบที่ 2 คือ วิธีการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามการสอบก่อนและหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	M.S.	F	Sig of F
ความคลาดเคลื่อน วิธีการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์	1690.27	70	24.15		
ความคลาดเคลื่อน	96.69	1	96.69	4.00	.049
การสอบ	116.28	70	1.66		
ปฏิสัมพันธ์ (ระหว่างวิธี การจัดกิจกรรมกับ การสอบ)	330.03	1	330.03	198.68	.000
	46.69	1	46.69	28.11	.000

ผลการวิเคราะห์ตาราง 5 ปรากฏผลดังนี้

วิธีการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่างกัน และระยะเวลาสอบต่างกันเมื่อพิจารณาพร้อมกันต่อคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าก่อนและหลังจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติแล้วส่งผลให้คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนแตกต่างกัน

จากข้อบ่งชี้ดังกล่าวทำให้ไม่สามารถพิจารณาค่าผลหลัก (Main Effects) ในตารางได้ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์แยกผลย่อย (Simple Effects) ดังแสดงในหัวข้อต่อไป

การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย เฉพาะก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบผลย่อย ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	M.S.	F	Sig of F
ก่อนการทดลอง	4.500	1	4.500	.297	.588
ความคลาดเคลื่อน	1061.500	70	15.164		
รวม	1066.000	71	15.014		

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 6 ปรากฏว่า ก่อนการทดลองคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ก่อนการทดลอง เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย เฉพาะหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบผลย่อย ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	M.S.	F	Sig of F
หลังการทดลอง	138.889	1	138.889	13.049	.001
ความคลาดเคลื่อน	745.056	70	10.644		
รวม	883.944	71	12.450		

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 7 ปรากฏว่า หลังการทดลองคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่า หลังการทดลอง เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง ก่อนกับหลังการ

ทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองก่อนกับหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบผลย่อยปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองก่อนกับหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	M.S.	F	Sig of F
การสอบก่อนและหลังการทดลอง	312.50	1	312.50	135.87	.000
ความคลาดเคลื่อน	80.50	35	2.30		

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 8 ปรากฏว่า คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่า หลังจากที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดแล้ว มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยภาษาพูด จะมีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม ก่อนกับหลัง

การทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุมก่อนกับหลังการทดลอง มาเปรียบเทียบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบผลย่อย ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุมก่อนกับหลัง

การทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	M.S.	F	Sig of F
การสอบก่อนและหลัง	64.22	1	64.22	62.83	.000
การทดลอง					
ความคลาดเคลื่อน	35.78	35	1.02		

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 9 ปรากฏว่า คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่า หลังจากที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกดิ มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกดิ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกดิ จะมีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
หลังการทดลอง เมื่อมีการควบคุมความเชื่อมั่นในตนเองก่อนการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวควบคุม ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ก่อนกับหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	S.S.	df	M.S.	F	Sig of F
ความแปรปรวนร่วม	583.485	1	583.485	249.181	.000
วิธีการจัดกิจกรรม	103.852	1	103.852	44.351	.000
ความคลาดเคลื่อน	161.571	69	2.342		
รวม	883.944	71	12.450		

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 10 ปรากฏว่า เมื่อพิจารณาคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนทดลองเพื่อนำมาใช้ควบคุมทางสถิติ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ คะแนนหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าสามารถนำคะแนนก่อนการทดลองมาใช้เป็นตัวแปรควบคุมได้ หลังการทดลอง คะแนนความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อจัดความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลองออกแล้ว กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดแล้ว มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด จะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองมาใช้เพื่อศึกษาถึงความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีลำดับขั้นการวิจัยและผล โดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดก่อนและหลังการทดลอง
2. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติก่อนและหลังการทดลอง
3. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด จะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชาย และหญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนวัดหงส์ปทุมมาวาส จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จากจำนวน 5 ห้องเรียน จากนั้นจึงจับฉลากเพื่อกำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
2. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด
3. แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองของกองวิชาการ สังกัดงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ

3. วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์แบบแผนการทดลองแบบ Control - Group Pretest - Posttest Design มาใช้ในการศึกษา

รายละเอียดของวิธีดำเนินการทดลอง มีดังนี้

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	1. ทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. ดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด ตามแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 40 แผน เป็นระยะ 8 สัปดาห์ โดยสลับเวลากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตามตาราง 3	2. ดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ตามแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 40 แผน เป็นระยะ 8 สัปดาห์ โดยสลับเวลากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตามตาราง 3
3. ทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง ของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	3. ทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง ของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
4. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบทั้งก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป	4. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบทั้งก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ก่อนการทดลองนำแบบทดสอบเชื่อมั่นในตนเอง ของกองวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไปทำการทดสอบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลอง จำนวน 36 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 36 คน แล้วทำการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ เพื่อนำคะแนนไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

4.2 หลังการทดลองนำแบบทดสอบเชื่อมั่นในตนเอง ของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไปทดสอบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มทดลอง จำนวน 36 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 36 คน แล้วทำการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ เพื่อนำคะแนนไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติสำหรับหาค่าคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (∞ - Coefficient) ได้ค่าระดับความเชื่อมั่นที่ .7915

5.2 สถิติพื้นฐาน

5.2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนน

5.2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติแบบ Repeated Two-way ANOVA

5.3.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนหลังการทดลองที่ปรับแก้คะแนนที่ได้จากก่อนการทดลอง โดยใช้สถิติแบบ One-way ANCOVA

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ปรากฏผลดังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด มีความเชื่อมั่นในตนเอง สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

อภิปรายผล

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด จะมี~~ความ~~ความเชื่อมั่นในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องจากเด็กปฐมวัยได้ประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างอิสระ ตามความคิด จินตนาการของตนเอง และได้รับการเสริมด้วยภาษาพูด ได้แก่ การตอบคำถาม การพูดเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของตนเอง และความคิด ความรู้สึกเหล่านั้นได้รับการยอมรับ จึงส่งผลให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น ภรณ์ คุรุตะนะ (2535 : 105) ได้กล่าวว่า หลักการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยนั้น ครูต้องสร้างบรรยากาศอันอบอุ่น และเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกอย่างเต็มที่ ทั้งความคิด คำพูด การถาม และแสดงออกด้วยท่าทาง และครูต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่เอาความสามารถของเด็กมาเปรียบเทียบกัน สิ่งที่ครูควรทำคือ การเสริมแรง โดยการชมเชย ยกย่องให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองดังกล่าว โดยมีรูปแบบการจัดกิจกรรมดังนี้ ครูใช้คำถาม คำพูด เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ช่วยกันบอกถึงวิธีการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และสิ่งที่ต้องการจะทำ จากวัสดุ - อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ เด็กปฐมวัยได้เลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามความคิดและจินตนาการของตนเอง นำผลงานมาเล่าให้เพื่อน ๆ และครูฟัง และได้เป็นทั้งผู้ถามคำถาม - ผู้ตอบคำถาม จากผลงานที่นำเสนอ เมื่อเด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมให้แสดงออกอย่างเต็มที่โดยการพูด และการแสดงออกนั้นได้รับการยอมรับ จะทำให้เด็กปฐมวัยมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สันติ คุณประเสริฐ และสมใจ สิทธิชัย (2535 : 5) ที่กล่าวว่า หากการแสดงออกของเด็กได้รับการตอบสนองที่เหมาะสม ได้รับการยอมรับ จะทำให้เด็กมั่นใจ และกล้าทำ ซึ่งจะพัฒนาให้เกิดความมั่นใจในตนเอง และการเสริมด้วยภาษาพูด เป็นการเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จากการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระบบจัดประเภทของ เน็ด เอ แพลนเดอร์ส (Ned A. Flanders) ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว เป็นปฏิสัมพันธ์ที่พฤติกรรมของครูมีอิทธิพลทางอ้อมต่อนักเรียน ได้แก่ การถามคำถาม การยอมรับหรือนำความคิดเห็นของนักเรียน

ไปใช้ การยกย่อง สับสนุน และการยอมรับความรู้สึกของนักเรียน (พินันท์ จันทรเพ็ญ, 2525 : 23 - 24) และจากการศึกษาของ อมิตอน และแพลนเตอร์ส พบว่า การใช้อิทธิพลทางอ้อมในการเรียนการสอน ได้แก่ การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน การยกย่อง การชมเชย การนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้ การถามคำถาม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง และประสบความสำเร็จในการเรียนสูงกว่า การเรียนการสอนที่ใช้อิทธิพลทางตรง ได้แก่ การบรรยาย การออกคำสั่งและการวิจารณ์ (พินันท์ จันทรเพ็ญ, 2525 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Amidon and Flanders, n.d.)

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มีความเชื่อมั่นในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องจากเด็กปฐมวัยได้เลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างอิสระ ตามความคิดและจินตนาการของตนเอง ได้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกผ่านทางผลงาน และผลงานที่ได้จะทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความภาคภูมิใจ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย และ ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล (2531 : เอกสารประกอบคำบรรยายพิเศษ) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ควรเน้นที่กระบวนการ (Process) มากกว่า ผลผลิต (Product) คือ ช่วงเวลาที่เด็กได้วาด ได้เขียน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พูดคุยกันหรือคิดวิธีการใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข สนุกสนาน มีความสำคัญมากกว่าผลงานที่ผู้ใหญ่คาดหวังว่าจะต้องสวยงาม เรียบร้อย และถูกต้องตามแบบอย่าง เมื่อพิจารณาแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ปรากฏว่า สอดคล้องกับหลักการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่กล่าวมา คือ เด็กปฐมวัยเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากวัสดุ - อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ ตามความคิดและจินตนาการ เด็กปฐมวัยมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสานการณ์กับกลุ่มเพื่อน ขณะทำกิจกรรมและนำผลงานมาเล่าให้ครูฟัง เด็กปฐมวัยจะทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยความสุข รู้สึกผ่อนคลาย และมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เนื่องจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ และสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี ดังนั้นเด็กจะสร้างสรรค์ผลงานได้เต็มความสามารถของเด็ก และความสำเร็จในการสร้างสรรค์ผลงานจะช่วยให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง (อภิสิริ จรัสชวนเพท,

2529 : 100 - 101) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 65) ที่กล่าวว่า ศิลปสร้างสรรค์ช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ผลสำเร็จของการทำงานศิลปะทำให้เกิดความภูมิใจ เมื่อเด็กปฐมวัยได้พบกับความสำเร็จอยู่เสมอจะทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความมั่นใจในการทำงานของตนเองมากขึ้น กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หรือศิลปะสำหรับเด็กได้มีจุดมุ่งหมายให้เด็กทำงานเพื่อความสวยงามหรือเหมือนจริง แต่เป็นการช่วยพัฒนา อารมณ์จิตใจ ให้เด็กมีความเพียร มีความรับผิดชอบ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พัฒนาด้านสติปัญญา ทำให้เด็กรู้จักคิด มีเหตุผลในการทำงาน ดังนั้นจึงควรให้กำลังใจ ในการทำงานกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเต็มที่ (ราสี ทองสวัสดิ์. 2529 : 103 - 104)

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด มีความเชื่อมั่นในตนเอง สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด จะมีความความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ เนื่องจาก กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้ถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ของตนเอง ให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วยการตอบคำถาม การเล่าผลงาน และความคิด ความรู้สึกเหล่านั้นได้รับการยอมรับ จากครูและเพื่อน ๆ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ดังปรากฏผลในตาราง 10 ว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งมาสโลว์ (Maslow) ได้กล่าวไว้ ในทฤษฎีความต้องการ (Maslow's Theory of Need Gratification) ว่า มนุษย์ล้วนแต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้แก่ตนเองทั้งสิ้น ความต้องการของมนุษย์มีมากมายหลายอย่าง สามารถเรียงเป็นลำดับขั้นจากขั้นต่ำสุด ไปสู่ขั้นสูงสุด แบ่งเป็น 7 ขั้นด้วยกัน โดยที่มนุษย์จะมีความต้องการในขั้นสูงขึ้น ถ้าความต้องการในขั้นต้น ๆ ได้รับการตอบสนองเสียก่อน มาสโลว์ ได้กล่าวว่า มนุษย์นอกจากจะต้องการการตอบสนอง ความต้องการทางด้านร่างกาย ความปลอดภัย ความรัก และเป็นเจ้าของแล้วมนุษย์ยังต้องการจะเป็นที่ยอมรับ และได้รับการยกย่อง ซึ่งเป็นความต้องการที่ จะรู้สึกว่าเขาเองมีคุณค่าทั้งในสายตาตนเองและในสายตาของผู้อื่น หากได้รับการตอบสนอง

จะมีผลต่อด้านจิตใจของมนุษย์ ทำให้มนุษย์นับถือตนเอง มองเห็นคุณค่าและความสามารถของตนเองส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในชั้นนี้อย่างเพียงพอ จะพัฒนาความต้องการของตนเองในชั้นรู้จักตนเอง ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ และความต้องการทางสุนทรีย์ เป็นลำดับต่อไป มาสโลว์ มีความคิดเห็นว่า การที่มนุษย์เมื่อได้รับการยอมรับ ตระหนักถึงความสามารถและเห็นคุณค่าของตนเอง จะนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการเพื่อพัฒนาให้มนุษย์มีความมั่นใจในตนเอง คือ พ่อ แม่ ครู สำหรับในโรงเรียน ซึ่งเป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนเน้นการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีลักษณะผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ให้เด็กมีความรู้สึกว่าเป็นสถานที่ปลอดภัย แสดงให้เด็กเห็นว่าได้รับความสนใจ และเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียนกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดแสดงความคิดเห็น จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ (พรณี ช.เจนจิต. 2528 : 235 - 260)

จากการศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองครูมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการของเด็ก โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมดังนี้ ครูใช้คำพูด คำถาม เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดและบอกถึงวิธีการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และสิ่งที่จะทำจากวัสดุ - อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ เด็กปฐมวัยเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามความคิดและจินตนาการของตนเอง นำผลงานมาเล่าให้เพื่อน ๆ และครูฟัง และเป็นทั้งผู้ถาม - ผู้ตอบคำถามจากผลงานที่นำมาเล่ากับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมดังนี้ ครูแนะนำวัสดุ - อุปกรณ์ต่าง ๆ เด็กปฐมวัยเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามความคิด และจินตนาการของตนเอง นำผลงานที่ได้มาเล่าให้ครูฟัง ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้เด็กปฐมวัยทั้ง 2 กลุ่ม ประกอบด้วย บทบาทครู ตัวเด็กปฐมวัย กลุ่มเพื่อน วัสดุ - อุปกรณ์ และการประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดความแตกต่างกันดังนี้

บทบาทครูในกลุ่มทดลอง ครูมีบทบาทในการเสริมการพูด ทั้งในการพูดของครูและการเสริมให้เด็กพูด กล่าวคือ ครูเป็นผู้ใช้คำถาม คำพูด กระตุ้นให้เด็กคิดและถ่ายทอดความคิดนั้นให้เพื่อนและครูได้รับรู้ โดยการบอกถึงวิธีการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และสิ่งที่จะทำจากวัสดุ - อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ เป็นผู้ดูแลให้เด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างอิสระ เป็น

ผู้ประเมินผลงานตามความสามารถของเด็กร่วมกับกลุ่มเพื่อน เมื่อเด็กนำผลงานมาเล่าให้เพื่อน ๆ และครูฟัง ในกลุ่มควบคุม ครูมีบทบาทเป็นผู้จัดเตรียมวัสดุ - อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับเด็ก เป็นผู้ดูแลให้เด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างอิสระตามความคิด และจินตนาการของตนเอง ประเมินผลงานตามความสามารถของเด็ก เมื่อเด็กนำผลงานมาเล่าให้ฟัง

ตัวเด็กปฐมวัย ในกลุ่มทดลอง เด็กได้พูด ได้แสดงความคิดเห็น จากการบอกวิธีการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และสิ่งที่จะต้องการทำ ได้ถ่ายทอดความคิดและจินตนาการของตนเองผ่านทางผลงานสู่กลุ่มเพื่อนและครู และยังสามารถเป็นผู้ถาม - ผู้ตอบคำถาม จากการนำผลงานมาเล่าให้เพื่อน ๆ และครูฟัง จะเห็นได้ว่า เด็กได้รับการยอมรับทั้งจากครูและกลุ่มเพื่อน ในกลุ่มควบคุม เด็กได้เลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างอิสระและถ่ายทอดความคิดของตนเองโดยเล่าผลงานให้ครูฟัง

กลุ่มเพื่อน ในกลุ่มทดลอง เด็กได้บอกถึงวิธีการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และสิ่งที่จะทำจากวัสดุ - อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ เล่าผลงาน ชักถามผลงานของเพื่อนและได้พูดคุยกับกลุ่มเพื่อนขณะที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กลุ่มควบคุม เด็กจะได้อยู่พูดคุยกับกลุ่มเพื่อนในช่วงทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

วัสดุ - อุปกรณ์ เด็กทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับ วัสดุ - อุปกรณ์ต่าง ๆ เหมือนกัน

การประเมินผล ในกลุ่มทดลอง เด็กได้รับการประเมินผลงานตามความสามารถของเด็กจากครูและกลุ่มเพื่อน ในกลุ่มควบคุม เด็กได้รับการประเมินผลงานตามความสามารถของเด็กจากครู

จะเห็นว่า เด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้รับการตอบสนองความต้องการจะเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องแตกต่างกัน โดยปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ในกลุ่มทดลองส่งเสริมให้เด็กได้รับการยอมรับมากกว่า ทั้งในเรื่องของโอกาสที่จะได้รับการยอมรับกลุ่มทดลองมีโอกาสมากกว่า ได้แก่ ช่วงการบอกวิธีการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การบอกสิ่งที่จะทำ การเล่าผลงาน การถาม - การตอบคำถาม ส่วนกลุ่มควบคุม มีโอกาสที่จะได้รับการยอมรับจากช่วงที่นำผลงานมาเล่าให้ครูฟังเท่านั้น และจำนวนบุคคลที่ยอมรับ กลุ่มทดลองได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและครู แต่กลุ่มควบคุมได้รับการยอมรับจากครูเท่านั้น เมื่อเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองได้รับการตอบสนองในด้านการยอมรับมากกว่า ส่งผลให้ความเชื่อมั่น

ในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2535 : 97 - 100) ที่กล่าวว่า หากครูให้โอกาสเด็กได้มีอิสระในการคิด การโต้ตอบ การกล้าแสดงออกทั้งท่าทางและวาจา จะส่งผลต่อการพัฒนาการด้านจิตใจ ทำให้เด็ก กล้าพูด กล้ากระทำ และการที่เด็กมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จะส่งเสริมและพัฒนา ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย และวิจิตรา และคนอื่น ๆ (2522 : 4 - 5) ได้กล่าวว่า ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้พูด ได้แสดงความคิดเห็น ได้แสดงออกโดยการพูดอย่าง ถูกวิธี เป็นการปลูกฝังความเชื่อมั่นในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก

ข้อสังเกตในการทดลอง

จากการทดลองได้ข้อสังเกตดังนี้ กลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด ช่วงแรกของการทดลอง เด็กจะไม่มั่นใจ ไม่ค่อย กล้าที่จะบอกถึงวิธีการทำกิจกรรม สิ่งที่จะทำ เล่าผลงานของตนเอง และการซักถามผลงาน ครูต้องช่วยกระตุ้น โดยการใช้คำถาม และการเสริมแรง เมื่อทำการทดลองต่อไป ในช่วงหลัง การทดลอง เด็กจะมีความมั่นใจมากขึ้นในการพูด การเล่าผลงาน และการซักถามผลงานของ เพื่อน ๆ ส่วนกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ช่วงแรกของการทดลองเด็กจะไม่ค่อยมั่นใจ เมื่อผลงานมาแล้วให้ครูฟัง ครูจึงให้การ เสริมแรงเมื่อทำการทดลองต่อไปในช่วงหลังของการทดลอง เด็กจะมีความมั่นใจในการเล่า ผลงานของตนเองมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษา

จากผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วย ภาษาพูด มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดในห้องเรียน ครูปฐมวัย สามารถนำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดของผู้วิจัยไปเป็นแนวทางใน การสร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยคงไว้ซึ่งขั้นตอนและแนวคำพูด คำถามในการ จัดกิจกรรม ส่วนกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้ ตามความสนใจของ เด็กและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการเสริมด้วยภาษาพูด ในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมวงกลม กิจกรรมเล่นตามมุม
2. ควรมีการศึกษากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดที่มีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
3. ควรมีการศึกษาติดตามผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด โดยให้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวในช่วงระยะเวลาที่ยาวออกไป หรือดูผลความคงทนของความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังสิ้นสุดการทดลอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกศินี นิสสัยเจริญ. "การสอนศิลปะสำหรับเด็กเล็ก," เอกสารการฝึกอบรม ผดต. รุ่นที่ 2.
ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.
- กรวิภา สรรพกิจงานง. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึก
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชิ้นงานและแบบอิสระ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน กอวชการ. คู่มือดำเนินการสอบความ
เชื่อมั่นในตนเองสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. ม.ป.ท., 2536.
- _____ . แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา.
ม.ป.ท., 2536.
- _____ . แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เล่ม 1 - 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว, 2536.
- _____ . แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 1 - 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว, 2536.
- _____ . แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : พันนี้ พับลิชชิ่ง.
- แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองและวิจัยในตนเองของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจา
และท่าทางแตกต่างกัน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ✓ ใจใจ ขจรศิลป์. การศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่มีต่อ
ความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
อัดสำเนา.
- ฉันทนา ภาคบังกช. "ความเชื่อมั่นในตนเอง ทนทางสู่ความสำเร็จในอนาคต,"
ใน การพัฒนาเด็กรอบด้านและการจัดศิลปะกิจกรรมธรรมดาที่ไม่ธรรมดา. เอกสาร
ประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ, ม.ป.ป.

- ฉันทนา ภาคบงกช. เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการ "เทคนิคการพัฒนาความเชื่อมั่น
และความคิดสำหรับเด็กปฐมวัย". 27 - 28 มีนาคม 2533 มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
- ัชชวาลย์ ช่อไสว. ศิลปะสำหรับครูประถม. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล. พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์, 2533.
_____. "แบบทางพัฒนาการเรียนการสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย," เอกสารการสัมมนา
หลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย ณ วิทยาลัยครูสวนดุสิต 16 - 27 พ.ศ. 2531.
กรุงเทพฯ : สำนักตอูนบาลละอออุทิศ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2531.
- ชาอุทัย ศรีไสยเพชร. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่น
ในตนเองกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- เดโช สวานานนท์. จิตวิทยาสำหรับครูและผู้ปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2510.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. "อิทธิพลของชุมชนที่มีต่อพัฒนาการทางสติปัญญาด้านเหตุผลและ
ความสามารถในการเข้าใจบุคคลอื่น," ใน ผลงานวิจัยทางการศึกษาเล่ม 2.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี,
2522.
- ทัศนมา ระเบียบดี. ผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ" โดยใช้สไลด์การ์ตูนเพื่อพัฒนาความ
เชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
กรุงเทพมหานคร. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ทศนา แจมณี และคนอื่นๆ. หลักสูตรและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- นันทา ชูนักดี. การพูด. นครปฐม : ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร นครปฐม, 2529.

- นิพนธ์ แจ่มเยี่ยม. การศึกษาศิลปะการแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเอง และความภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้น ม.3 ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอุดรธานี. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- นิรัตน์ กรองสอาด. การศึกษาการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นเทคนิคในการสื่อความหมายที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ประดิษฐ์ อูปรมย์. การใช้คำถาม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา, 2529.
- ประมวญ ถิถินสัน. จิตวิทยา : จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. ภาษากับความคิด. ม.ป.ท., 2523.
- ประสงค์ ชาญเดช. การพูดเพื่อประสิทธิผล. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- พัชรภรณ์ จ้อยจุมพจน์. ผลการใช้คำถามขยายความคิดแบบक्रमมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในการหาคำตอบต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- พรณี ช. เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์, 2528.
- พิมพ์พันธ์ุ จันทร เพ็ญ. พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย : เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดกับโรงเรียนอนุบาลเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- ✓ พรมารินทร์ สุทธจิตตะ. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนการสร้างภาพโดยใช้และไม่ใช้รูปเรขาคณิตเป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. สื่อการแสดงกับการพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

- มาลี วงษ์แก้ว. ผลการใช้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์กรุงเทพมหานคร. ปรินต์งานพิมพ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ ; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
อัสวีนา.
- มณฑล ไยบัว. หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2536.
- ✓ ราชสี ทองสวัสดิ์. "แนวคิดในการเตรียมความพร้อม," รักลูก. 4 : 101 - 106 ;
เมษายน, 2529.
- ลออ หุตางกูร. หลักการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2524.
- ละม้ายมาศ ศรีพัตต์ และจรรยา สุวรรณทัต. อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่
ตำบลนาป่า อ.เมือง จ.ชลบุรี รายงานการวิจัยฉบับที่ 9 ของสถาบันระหว่างชาติ
สำหรับการศึกษาค้นคว้าเรื่องเด็ก. กรุงเทพฯ : ศรุสภา, 2510.
- ละออ ชุตติกร. "แนวคิดในการเตรียมความพร้อม," รักลูก. 4 : 101 - 106 ;
เมษายน 2529.
- ลัดดา สุวรรณรัตน์. แรงจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาชีพเฉพาะและความมั่นใจที่จะออกไป
ประกอบอาชีพในโรงเรียนประเภทช่างอุตสาหกรรม. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2512, อัสวีนา.
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กในเอกสารการสอนชุดวิชา
การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก เล่ม 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
2524.
- เลิศ อานันทนะ. "การสอนศิลป์แบบสร้างสรรค์," วิทยาสาร. 20 : 16 - 44 ;
มิถุนายน 2519.
- _____. ศิลป์กับเด็ก. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์ต, 2518.
- วราภรณ์ รักวิชัย. การศึกษาก่อนวัยเรียน เอกสารประกอบการสอน กร.311.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

- วรรณทิพา รอดแรงคำ. "ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ กับการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์," สสวท. 16(4) : 19 - 25 : ตุลาคม - ธันวาคม 2531.
- วาสนา เจริญสอน. ผลการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ ที่ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเอง ต่างกัน. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- วิจิตรา และคณะ. วาทกรรมสำหรับครูไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ วัฒนาคัด, 2526.
- ศรีสุดา คัมภีร์ภัทร. ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐาน. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สวนา พรพัฒน์กุล. ความสัมพันธ์ในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย : รายงานการวิจัย ฉบับที่ 22 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- สวนิต ยมาภัย. "การสื่อสารด้วยภาษา," เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 1 - 8. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช, 2533.
- สังคม ภูมิพันธุ์. ทฤษฎีและกระบวนการสื่อสาร. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.
- สันติ คุณประเสริฐ และสมใจ สิทธิชัย. ศิลปศึกษา - ศึกษาศิลปะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.

- สุนัยรัตน์ ฤทธิรงค์ชัยเลิศ. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง
เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
2534.
- สุทธภาภา โชติประดิษฐ์. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และเล่นตามมุมที่เด็กริเริ่มจัดกิจกรรมอย่างอิสระในกลุ่มย่อย
และกลุ่มใหญ่. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- สมาลี วงศ์ปลุกแก้ว. ความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียน ความรับผิดชอบและความ
เชื่อมั่นในตนเอง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- สุรเกียรติ ลิ้มเจริญ. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวลกับระเบียบ
วินัยในชั้นเรียน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. การสื่อความหมายเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์
เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ, 2530.
- สมพร พลอยงาม. การทดลองสอนความเชื่อมั่นในตนเองแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทาง
สติปัญญาต่างกัน โดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ ติรพัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูความเชื่อมั่นในตนเองและ
ความรู้สึกรับผิดชอบ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- อนงค์ แสงเงิน. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์การเล่นสร้างสรรค์สร้างประกอบการใช้คำถามและการเล่นสรรค์สร้างแบบ
ไม่ใช้คำถาม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- อภิสิทธิ์ จรัลชวนเทพ. "แนวคิดในการเตรียมความพร้อม," รักลูก. 4 : 101 - 106 ;
เมษายน 2529.

- อรุณี วิริยะจิตรา. การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2532.
- อารี เกษมรัตน์. ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กวดขันและแบบรักทะนุถนอม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- อารี เศรษฐชัย. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึกรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- อาไพ สุจริตกุล และธิดา โมสิกรัตน์. "การพูด," เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 1 : การใช้ภาษาไทยสำหรับครู หน่วยที่ 1 - 8. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.
- Brechenridge, M.E. Child Development. Philadelphia : Soundress, 1965.
- Dayton, Mitchell C. The Design of Edicational Experiments. The United States of America. McGraw-Hill, Inc., 1970.
- Dugger, J.A. "A Study of Measurable Personal Factors of Leaders and Non-Leaders Among University Woman," Dissertation Abstract International. 30 : 1817-A ; 1969.
- Goor, A. "Problem Solving Process of Creative and Non Creative Students," Dissertation Abstracts International. 37 : 3517-A; December, 1974.
- Hurlock, E.B. Child Development. New York : McGraw-Hill book Company, Inc., 1964.
- Hurlock, Elizabeth B. Developmental Psychology. New York : McGraw-Hill Book Co., 1959.
- Johnson, J.M. Child Communication Strategies in Child-Adult Interaction as Compared to Child - Child Interaction. Cincinnati : University of Cincinnati, 1989.
- Nan, R.D. "A Review of the Relationships Between Personality and Leadership and Popularity," in Leadership. p. 152 - 180. Meryland, Edited by, C.A. Gibb, Penguin Book Inc., 1969.
- Nilsen, T.R. "On Defining Communication," Foundations of Communication Theory. New York : Harper & Row, 1970.

- Painter, J.J. "An Investigation of the Relationship Between Self-Confidence Personality and Related Behavior Among Males," Dissertation Science. 29 : 7608 ; 1968.
- Perterson, Helen Thomas. Kindergaten, The Key to Child Growth. New York : Exposition Press, 1958.
- Radke, M.J. The Relation of Parental Authority to Children Behavior and Attitude. Miniapolis University of Minnesota Press, 1964.
- Revell, J. Teaching Techniges for Communicative English. London : The Macmillan, 1979.
- Shoban, E.J. "The Assessment of Parental Attitudes in Relation to Child Adjustmnet," Journal of Pshchology. 19 : 148 ; 1950.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 1

กิจกรรม การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากฟ้าน้ำอัดลม

จุดมุ่งหมาย เด็กสามารถปั้นดินน้ำมัน วาดภาพด้วยสีเทียน สร้างภาพจากฟ้าน้ำอัดลม ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากฟ้าน้ำอัดลม

วิธีดำเนินการกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ครูเตรียมเด็กให้สงบพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมโดยให้ท่องคำคล้องจองกัมมီอแม่มือ ครูแนะนำวัสดุต่าง ๆ โดยใช้คำพูดและคำถามดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> การปั้นดินน้ำมัน <ul style="list-style-type: none"> ครูเตรียมดินน้ำมันมาให้เด็ก ๆ เด็ก ๆ คิดว่าจะปั้นเป็นรูปอะไร การวาดภาพด้วยสีเทียน <ul style="list-style-type: none"> ครูเตรียมกระดาษและสีเทียนมาให้เด็ก ๆ เด็ก ๆ คิดว่าจะวาดภาพอะไร 	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ครูเตรียมเด็กให้สงบพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมโดยให้ท่องคำคล้องจองกัมมီอแม่มือ ครูแนะนำวัสดุต่าง ๆ โดยใช้คำพูดดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> การปั้นดินน้ำมัน <ul style="list-style-type: none"> ครูเตรียมดินน้ำมันมาให้เด็ก ๆ เด็ก ๆ จะปั้นเป็นรูปอะไรก็ได้ตามใจชอบ การวาดภาพด้วยสีเทียน <ul style="list-style-type: none"> ครูเตรียมสีเทียนและกระดาษมาให้เด็ก ๆ เด็ก ๆ จะวาดภาพอะไรก็ได้ตามใจชอบ

(ต่อ)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<p>2.3 การสร้างภาพจากฝ้าน้ำอัดลม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูเตรียมฝ้าน้ำอัดลม กระดาษ กาว สีเทียมน้ำให้เด็ก ๆ - จากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เด็ก ๆ คิดว่าจะทำให้เกิดภาพสวย ๆ ได้อย่างไร - เด็ก ๆ คิดว่าจะสร้างภาพอะไร <p>3. ครูบอกเด็กว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - วันนี้ครูให้เด็ก ๆ เลือกทำกิจกรรม <p>2 กิจกรรมตามความคิดและจินตนาการของเด็ก ๆ แล้วเลือกผลงาน 1 ชิ้นมาเล่าให้เพื่อนและครูฟัง</p>	<p>2.3 การสร้างภาพจากฝ้าน้ำอัดลม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูเตรียมฝ้าน้ำอัดลม กระดาษ กาว สีเทียมน้ำให้เด็ก ๆ ทำกิจกรรมสร้างภาพจากฝ้าน้ำอัดลม - ครูจะทำกิจกรรมสร้างภาพจากฝ้าน้ำอัดลม ให้เด็ก ๆ ดูเป็นตัวอย่าง - เด็ก ๆ จะสร้างเป็นภาพอะไรก็ได้ตามใจชอบ <p>3. ครูบอกเด็กว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - วันนี้ครูให้เด็ก ๆ เลือกทำกิจกรรม <p>2 กิจกรรมตามความคิดและจินตนาการของเด็ก ๆ แล้วเลือกผลงาน 1 ชิ้นมาเล่าให้ครูฟัง</p>
<p><u>ขั้นตอนกิจกรรม</u></p> <p>เด็กเลือกทำกิจกรรม 2 กิจกรรมตามความคิดและจินตนาการของตนเอง</p>	<p><u>ขั้นตอนกิจกรรม</u></p> <p>เด็กเลือกทำกิจกรรม 2 กิจกรรมตามความคิดและจินตนาการของตนเอง</p>
<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>เด็กเลือกผลงานของตนเอง 1 ชิ้นมาเล่าให้เพื่อน ๆ และครูฟังโดยเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆซักถามถึงผลงานได้</p>	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>เด็กเลือกผลงานของตนเอง 1 ชิ้น มาเล่าให้ครูฟัง</p>

ชั้นประเมินผล

- สังเกต - การตอบคำถาม
 - การทำกิจกรรม
 - การเล่าผลงานที่ทำ

สื่อ

1. ดินน้ำมัน
2. สีเทียน
3. กระดาษ 80 แกรม ขนาด 8.5" X 13.5"
4. ฟาโน่ัดลม
5. กาว
6. กระดาษเทาขาว ขนาด 8.5" X 13.5"
7. ฝาครอบกล่อง กัมมี่ แยมี่

กัมมี่ แยมี่

กัมมี่ แยมี่

แล้วตบมือดัง

กัมมี่ แยมี่

แล้ววางบนตักนี้แหละ

กัมมี่ แยมี่

แปะ แปะ แปะ

กัมมี่ แยมี่

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 2

กิจกรรม การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากฟ้าน้ำอัดลม

จุดมุ่งหมาย เด็กสามารถปั้นดินน้ำมัน วาดภาพด้วยสีเทียน สร้างภาพจากฟ้าน้ำอัดลม ให้เป็นผลงานตามที่ตนต้องการได้

เนื้อหา การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพด้วยสีเทียน การสร้างภาพจากฟ้าน้ำอัดลม

วิธีดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ครูเตรียมเด็กให้สงบพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมโดยให้เด็กร้องเพลง กินข้าว ครูแนะนำวัสดุต่าง ๆ โดยใช้คำพูดและคำถามดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> การปั้นดินน้ำมัน <ul style="list-style-type: none"> ครูเตรียมดินน้ำมันมาให้เด็ก ๆ เด็ก ๆ คิดว่าวันนี้จะปั้นรูปอะไร การวาดภาพด้วยสีเทียน <ul style="list-style-type: none"> ครูเตรียมกระดาษและสีเทียนให้มาให้เด็ก ๆ เด็ก ๆ คิดว่าจะวาดภาพอะไร 	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ครูเตรียมเด็กให้สงบพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมโดยให้เด็กร้องเพลง กินข้าว ครูแนะนำวัสดุต่าง ๆ โดยใช้คำพูดดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> การปั้นดินน้ำมัน <ul style="list-style-type: none"> ครูเตรียมดินน้ำมันมาให้เด็ก ๆ เด็ก ๆ จะปั้นเป็นรูปอะไรก็ได้ตามใจชอบ การวาดภาพด้วยสีเทียน <ul style="list-style-type: none"> ครูเตรียมสีเทียนและกระดาษมาให้เด็ก ๆ เด็ก ๆ จะวาดภาพอะไรก็ได้ตามใจชอบ

(ต่อ)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด	กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ
<p>2.3 การสร้างภาพจากฟ้าน้ำอัดลม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูเตรียมฟ้าน้ำอัดลม กระดาษ กาว สีเทียนมาให้เด็ก ๆ - เด็ก ๆ คิดว่าวันนี้เด็ก ๆ จะใช้ ฟ้าน้ำอัดลมสร้างเป็นภาพอะไร <p>3. ครูบอกเด็กว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - วันนี้ครูให้เด็ก ๆ เลือกทำกิจกรรม <p>2 กิจกรรมตามความคิดและจินตนาการของเด็ก ๆ แล้วเลือกผลงาน 1 ชิ้นมาเล่าให้เพื่อนและครูฟัง</p> <p><u>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</u></p> <p>เด็กเลือกทำกิจกรรม 2 กิจกรรมตามความคิดและจินตนาการของตนเอง</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>เด็กเลือกผลงานของตนเอง 1 ชิ้นมาเล่าให้เพื่อน ๆ และครูฟังโดยเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆซักถามถึงผลงานได้</p>	<p>2.3 การสร้างภาพจากฟ้าน้ำอัดลม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูเตรียมฟ้าน้ำอัดลม กระดาษ กาว สีเทียนมาให้เด็ก ๆ - เด็ก ๆ จะใช้ฟ้าน้ำอัดลมสร้างเป็นภาพอะไรก็ได้ตามใจชอบ <p>3. ครูบอกเด็กว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - วันนี้ครูให้เด็ก ๆ เลือกทำกิจกรรม <p>2 กิจกรรมตามความคิดและจินตนาการของเด็ก ๆ แล้วเลือกผลงาน 1 ชิ้นมาเล่าให้ครูฟัง</p> <p><u>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</u></p> <p>เด็กเลือกทำกิจกรรม 2 กิจกรรมตามความคิดและจินตนาการของตนเอง</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>เด็กเลือกผลงานของตนเอง 1 ชิ้น มาเล่าให้ครูฟัง</p>

ขั้นประเมินผล

- สังเกต - การตอบคำถาม
 - การทำกิจกรรม
 - การเล่าผลงานที่ทำ

สื่อ

1. ดินน้ำมัน
2. สีเทียน
3. กระดาษ 80 แกรม ขนาด 8.5" X 13.5"
4. ฟันน้ำอัดลม
5. กาว
6. กระดาษเทาขาว ขนาด 8.5" X 13.5"
7. เพลง กินข้าว

เพลง กินข้าว

มากินข้าวซี

กับคีคี

มีทั้งแกง

อ่า อ่า อ่า

มากินข้าวซี

กับคีคี

และต้มยำ (จ๋า)

อ่า อ่า อ่า

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง

จากที่กล่าวมาจึงพอสรุปได้ว่า บุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง จะมีลักษณะการเป็นผู้นำ จิตใจมั่นคง แน่วแน่ กล้าเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ มีความรับผิดชอบสูง มีความเกรงใจและเห็นใจผู้อื่น และมองโลกในแง่ดี

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ชอร์แบน (Shoban. 1950 : 148) ศึกษาพบว่า บิดามารดาที่เข้มงวดกับบุตร จะทำให้บุตรขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความกล้าแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง

เรดเก (Radke. 1964 : 396) พบว่า บุตรจากครอบครัวที่พ่อแม่ยอมรับ จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นที่ยอมรับของสังคม ให้ความร่วมมือกับเพื่อน ไว้วางใจในตนเอง มีความรับผิดชอบสูง

เบรคเคนริตจ์ (Brechenridge. 1965 : 80 - 249) ที่ได้อ้างถึง การศึกษาของสตอร์ทเธอร์ (Storther) แจ็ค (Jack) และเพจ (Page) ซึ่งพบว่า การได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่ง ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิด เรื่องการนับถือตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบและมีความสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ดักเกอร์ (Dugger. 1969 : 1847 - A) ได้ศึกษาเรื่องความเป็นผู้นำ พบว่า ผู้นำมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงและมีความสามารถในการแสดงออก

แมน (Man. 1969 : 152 - 174) ได้สรุปผลการวิจัยว่า ลักษณะความเป็นผู้นำมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับลักษณะแสดงตัวและความสามารถในการปรับตัว ไม่มี ความวิตกกังวล

เพนเตอร์ (Painter. 1968 : 760 - B) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถในการจูงใจกับความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชายระดับมหาวิทยาลัยพบว่า ระดับความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถในการจูงใจ กล่าวคือ คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะมีความสามารถในการจูงใจและมักจะได้เป็นผู้นำ

คู่มือดำเนินการสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

คำชี้แจงทั่วไป

1. แบบทดสอบชุดนี้วัดพฤติกรรมสังคมนิสัย ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มี 4 พฤติกรรม คือ
  - 1.1 การตัดสินใจด้วยตนเอง
  - 1.2 ความสามารถในการแสดงออก
  - 1.3 การพยายามทำงานให้ดีขึ้น
  - 1.4 การพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง
 จำนวนข้อสอบที่ใช้วัดแต่ละพฤติกรรมมี 3 ข้อ รวมทั้งฉบับมี 12 ข้อ
2. การทำแบบทดสอบ ให้นักเรียนทำลงในแบบทดสอบ
3. เมื่อดำเนินการสอบได้ 6 ข้อแล้ว ให้นักเรียนพัก 5 นาที
4. ใช้เวลาในการดำเนินการสอบทั้งหมดประมาณ 45 นาที

การเตรียมการก่อนดำเนินการสอบ

1. ศึกษาคู่มือดำเนินการสอบทั้งหมดให้เข้าใจ
2. ตรวจสอบจำนวนแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
3. กรอกข้อมูลบนหน้าปกแบบทดสอบของนักเรียนทุกคนให้เรียบร้อย
4. เตรียมดินสอสีหรือสีเทียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
5. จัดสถานที่สอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะ เก้าอี้ เว้นระยะห่างกัน

พอสมควร

6. จัดให้มีผู้ช่วยทดสอบดูแลความสะดวก และดูนักเรียนปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่ง
7. ก่อนการดำเนินการสอบให้นักเรียนดื่มน้ำ และไปเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย

การดำเนินการสอบ

คำชี้แจง

1. แจกแบบทดสอบ และคืนสอให้นักเรียนคนละ 1 ชุด
2. ผู้ดำเนินการสอบ อ่านให้นักเรียนฟังเฉพาะที่มีเครื่องหมายคำพูดเท่านั้น
3. ขณะดำเนินการสอบ ถ้าให้นักเรียนปฏิบัติอย่างไร ต้องเดินดูนักเรียนทุกคน ทำให้ถูกต้องทุกครั้ง
4. เมื่อผู้ดำเนินการสอบบอกให้นักเรียนดูภาพใด ให้นักเรียนชี้ตามภาพนั้น ๆ ด้วย

- ผู้ดำเนินการสอบ : "วันนี้คุณครูมีรูปภาพสวย ๆ มาให้นักเรียนดูและเลือกภาพที่ชอบ 1 ภาพ จากเรื่องที่คุณครูเล่า แต่มีข้อตกลงว่านักเรียนจะต้องกากบาท เมื่อคุณครูบอกให้กา และเมื่อคุณครูบอกให้เปิดหน้าอะไรจึงค่อยเปิด นักเรียนทำตามข้อตกลงนี้ได้ไหมคะ/ครับ"
- : หยุดให้นักเรียนตอบ
"นักเรียนที่เป็นเด็กดีจะต้องตั้งใจฟังและทำด้วยตนเอง"
- : "นักเรียนทุกคนอยู่ที่กระดาน"
- : ครูเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) บนกระดาน แล้วชี้ให้นักเรียนดูและ
บอกว่า "นี่เรียกว่า เครื่องหมายกากบาท"
- : "นักเรียนเปิดหน้าไอศกรีมะคะ/ครับ"
- : หยุดเดินดูนักเรียนทุกคนเปิดหน้าไอศกรีมให้ถูกต้อง
- : "นักเรียนดูเครื่องหมายกากบาทในช่องแรก แล้วเขียนกากบาท (X) ให้ครบทุกช่อง"
- : หยุดเดินดูนักเรียนทุกคนกากบาทให้ถูกต้อง แล้วดำเนินการสอบข้อ
ตัวอย่างในหน้ามีสื่อ
- : "นักเรียนเปิดหน้ามีสื่อะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนสาวสวย เพื่อนของคุณแม่"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนนั่งแอบอยู่ข้างหลังคุณแม่"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่าะคะ/ครับ"

สถานการณ์ : เมื่อเพื่อนของคุณแม่มาที่บ้าน นักเรียนจะทําอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "นักเรียนถากบาททับภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เดินดูนักเรียนทุกคนถากบาททับภาพให้ถูกต้อง
- : ดำเนินการสอบข้อสอบข้อแรก

หน้าแจกันดอกไม้

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าแจกันดอกไม้นะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนกำลังปีนต้นไม้เล่น"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนเดินบนราวไม้เดี่ยว ๆ "
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนยืนบนชิงช้าและแกว่งไปมา"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

(1) สถานการณ์ : ถ้านักเรียนไปเล่นที่สนาม นักเรียนควรเลือกเล่นเหมือนภาพใด
จึงจะปลอดภัย

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "จากภาพทั้งสามนักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าต้นไม้

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าต้นไม้คะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพที่นักเรียนพาเพื่อนไปหาคุณครู"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพที่นักเรียนบอกเพื่อนให้ไปหาคุณครู"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพที่นักเรียนยืนมองเพื่อน"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

(2) สถานการณ์ : ขณะที่นักเรียนวิ่งเล่นกับเพื่อนที่สนาม แล้วมีเพื่อนคนหนึ่งล้มหัวเข่าแตก นักเรียนจะทำเหมือนภาพใด

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถ้าหากว่าทั้งภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้ากระเป๋านังสี

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้ากระเป๋านังสีนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนเดินไปสวัสดีคุณครู"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพแม่จูงเด็กมาไหว้คุณครู"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนชวนคุณแม่เดินไปท่อน"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

(3) สถานการณ์ : เมื่อนักเรียนไปตลาดกับคุณแม่ เห็นคุณครูแต่คุณครูไม่เห็นนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "หากบาทับภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าชวดน้ำ

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าชวดน้ำนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนมอกให้เพื่อนออกไป
เล่า"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนมอกมือจะออกไปเล่า"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนนั่งเฉย ๆ "
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "กากบาทที่ภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าโต๊ะ

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าโต๊ะนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนบอกเพื่อนให้ช่วยวาดภาพ"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนวาดภาพด้วยตัวเอง"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนดูเพื่อนวาดแล้ววาดเหมือนเพื่อน"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถามบาทกับภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าเก้าอี้

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าเก้าอี้ นะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนถือหนังสือมาบอกคุณครู"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนนำหนังสือไปเก็บไว้ที่เดิม"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนนำหนังสือไปซ่อนไว้ที่อื่น"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายบทบาทของภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถามบาทันภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้พักประมาณ 5 นาที

หน้าดินสอ

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าดินสอนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนไม่สนใจที่จะเล่นอีก"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนพยายามเล่นภาพตัดต่อจนเสร็จ"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนให้เพื่อนมาช่วยกันต่อภาพจนเสร็จ"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "จากภาพทั้งภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าส้ม

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าส้มนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนปล่อยให้น้ำไหลอยู่
อย่างเดิม"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนนำผ้ามาอุดก๊อกน้ำแล้วไปบอกครูให้ทราบ"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนมาตั้งรองน้ำที่ไหลแล้วไม่สนใจอีก"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถ้าบทบาทนักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าไม้บรรทัด

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าไม้บรรทัดนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนนำผ้าไปซักเพื่อจะนำมาเช็ดโต๊ะอีกครั้งหนึ่ง"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนปล่อยให้โต๊ะมีรอยเปื้อนอย่างนั้น"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนบอกให้เพื่อนช่วยเช็ดโต๊ะให้ด้วย"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "กากบาทที่ภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าปลาหมึก

- ผู้ดำเนินการสอน : "นักเรียนเปิดหน้าปลาหมึกนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนเทน้ำทิ้งให้เหลือน้อยลง"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนตักน้ำในถังใส่โอ่งให้เหลือน้อยลง"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนยกถังน้ำขึ้นจนน้ำหกจากถัง"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

(10) สถานการณ์ : ถ้าคุณแม่ให้นักเรียนไปยกถังน้ำมาให้ แต่มีน้ำอยู่เต็มถัง นักเรียนจะทำอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถามบาทับภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอนข้อต่อไป

หน้าหนังสือ

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าหนังสือนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนกำลังค้นหาแก้วน้ำ"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนกำลังบอกเพื่อนให้หาแก้วน้ำ"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนหยิบของเพื่อนไปใช้"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

(11) สถานการณ์ : ถ้านักเรียนจะคืนน้ำ แต่แก้วน้ำของนักเรียนหายไป
นักเรียนจะทำอย่างไร

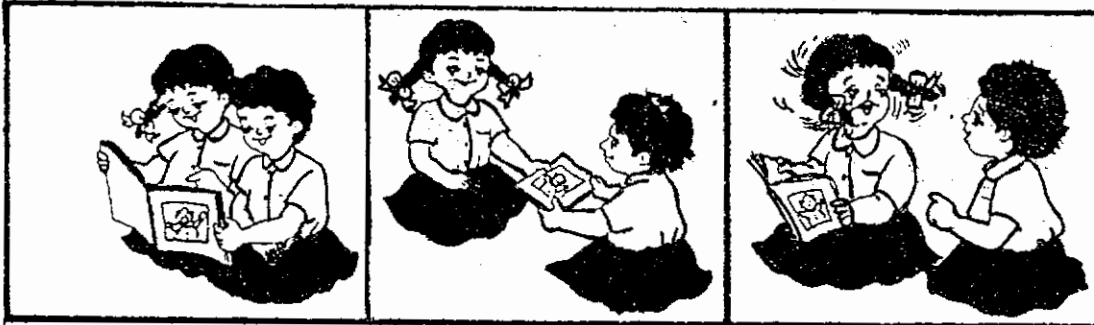
- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์นี้อีกครั้งหนึ่ง
- : "จากภาพทั้งสามที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าทอน

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าทอนนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนกับเพื่อนดูหนังสือ
นิทานด้วยกัน"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนดูหนังสือนิทานเสร็จแล้วจึงให้เพื่อนดู"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนดูหนังสือนิทานคนเดียวไม่ให้เพื่อนดู"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

(12) สถานการณ์ : ถ้านักเรียนกับเพื่อนต้องการดูหนังสือนิทานเล่มเดียวกัน
นักเรียนจะทำอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ข้อนี้อีกครั้งหนึ่ง
- : "ถากบาทที่ภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : "เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้เตรียมส่งคุณครูนะคะ/ครับ"

การให้คะแนนความเชื่อมั่นในตนเอง

ความหมายของคะแนน

- 2 หมายถึง การกระทำหรือการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มาก
- 1 หมายถึง การกระทำหรือการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ปานกลาง
- 0 หมายถึง การกระทำหรือการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์น้อยหรือไม่พึงประสงค์

การให้คะแนน

หน้า	ข้อ	คะแนนของภาพที่			พฤติกรรม
		1	2	3	
แจกันดอกไม้	1	1	2	0	ตัดสินใจด้วยตนเอง
ต้นไม้	2	2	1	0	ตัดสินใจด้วยตนเอง
กระเป๋าหนังสือ	3	2	1	0	กล้าแสดงออก
ขวดน้ำ	4	1	2	0	กล้าแสดงออก
โต๊ะ	5	0	2	1	กล้าแสดงออก
เก้าอี้	6	2	1	0	ตัดสินใจด้วยตนเอง

หน้า	ข้อ	คะแนนของภาพ			พฤติกรรม
		1	2	3	
ดินสอ	7	0	2	1	พยายามทำให้ดีขึ้น
ส้อม	8	0	2	1	การแก้ปัญหาด้วยตนเอง
ไม้บรรทัด	9	2	0	1	พยายามทำให้ดีขึ้น
ปลาหมึก	10	1	2	0	พยายามทำให้ดีขึ้น
หนังสือ	11	2	1	0	การแก้ปัญหาด้วยตนเอง
ท่อน	12	2	1	0	การแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ภาคผนวก ค

แบบสั่ง เกิดพฤติกรรมกาของนักเรียน

การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

คำชี้แจง

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียนมี 4 พฤติกรรม คือ
  - 1.1 การบอกวิธีการทำกิจกรรม
  - 1.2 การบอกสิ่งที่ต้องการจะทำ
  - 1.3 การเล่าผลงานของตนเอง
  - 1.4 การซักถามผลงานของเพื่อน
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียนใช้สังเกตนักเรียนกลุ่มทดลอง
3. ครูประจำชั้นเป็นผู้บันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

การบอกวิธีการทำกิจกรรม

การสังเกตครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่องมีหรือไม่มี และบันทึกรายละเอียดการพูดของเด็ก

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	มี	ไม่มี	คำพูดของเด็ก
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
.				
.				
30.				

ข้อคิดเห็นของผู้สังเกต

ลงชื่อ

ผู้สังเกต

แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

การบอกสิ่งที่ต้องการจะทำ

การสังเกตครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่องมีหรือไม่มี และบันทึกรายละเอียดคำพูดของเด็ก

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	มี	ไม่มี	คำพูดของเด็ก
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
.				
.				
30.				

ข้อคิดเห็นของผู้สังเกต

ลงชื่อ

ผู้สังเกต

แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

การเล่าผลงานของตนเอง

การสังเกตครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่องมีหรือไม่มี และบันทึกรายละเอียดของพูดของเด็ก

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ชื่อผลงาน			รายละเอียดของผลงาน		
		มี	ไม่มี	ชื่อที่เด็กบอก	มี	ไม่มี	สิ่งที่เด็กเล่า
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
.							
.							
30.							

ข้อคิดเห็นของผู้สังเกต

ลงชื่อ

ผู้สังเกต

แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

การซักถามผลงานของเพื่อน

การสังเกตครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่องมีหรือไม่มี และบันทึกรายละเอียดคำพูดของเด็ก

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	มี	ไม่มี	คำถามของเด็ก
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
.				
.				
30.				

ข้อคิดเห็นของผู้สังเกต

ลงชื่อ

ผู้สังเกต

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวภารณี เศรษฐวงศ์สิน
 เกิด 16 กุมภาพันธ์ 2507
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 259/59-60 หมู่ที่ 2 ตำบลประชาชาติย์ อำเภอธัญบุรี
 จังหวัดปทุมธานี โทร. 5310435
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2521 ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนชุมชนประชาชาติย์วิทยาคาร
จังหวัดปทุมธานี
- พ.ศ. 2524 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดอนเมือง "ทหารอากาศบำรุง"
กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2526 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัมพรไพศาล จังหวัดนนทบุรี
- พ.ศ. 2530 กศ.บ. (คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วิทยาเขตบางแสน จังหวัดชลบุรี
- พ.ศ. 2541 กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

บทคัดย่อ
ของ
ภรณ์ เศรษฐวงษ์สิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

มกราคม 2541

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูดกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี
ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนวัดหงส์ปทุมมาวาส
จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 72 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จากนั้นจึงจับฉลากเพื่อกำหนด
ให้เป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด และกลุ่มควบคุมซึ่งได้
รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ การทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 5 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วย
ภาษาพูด แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก
ปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์แบบแผนการทดลองแบบ Control - Group Pre test -
Posttest Design มาใช้ในการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด มีความ
เชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมด้วยภาษาพูด มีความ
เชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .000

207
111

A STUDY OF YOUNG CHILDREN'S SELF-CONFIDENCE
EXPERIENCED CREATIVE ART ACTIVITY WITH
ORAL LANGUAGE ENRICHMENT AND
CONVENTIONAL ART ACTIVITY

AN ABSTRACT

BY

BHARANEE SETTAVONGSIN

Presented in partial fulfillment of requirements for the Master
of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

January 1998

The purpose of this study was to compare self-confidence of the preschool children receiving creative art activity with oral language enrichment and of those receiving conventional art activity.

Two classes of seventy-two, five to six year-old, preschool children of Wathongpatummawat School, academic year 1996 were randomly sampled then assigned into the experimental group which was provided with creative art activity with oral language enrichment and the control group which was provided with conventional art activity. The period for the experiment was eight consecutive weeks, five days a week:

The instruments used in this study were the Lesson Plans on Creative Art Activity with Oral Language Enrichment and Conventional Art Activity and Preschool Children's Self-Confidence Test. The control-group pretest-posttest design was administered.

The findings were as follows

1. The posttest scores of the children's self-confidence in the experimental group provided with creative art activity with oral language enrichment were significantly higher than the pretest scores at the .000 level.

2. The posttest scores of the children's self-confidence in the control group provided with conventional art activity were significantly higher than the pre-test scores at the .000 level.

3. The posttest scores of the children's self-confidence in the experimental group was significantly higher than those of the control group at the .000 level.